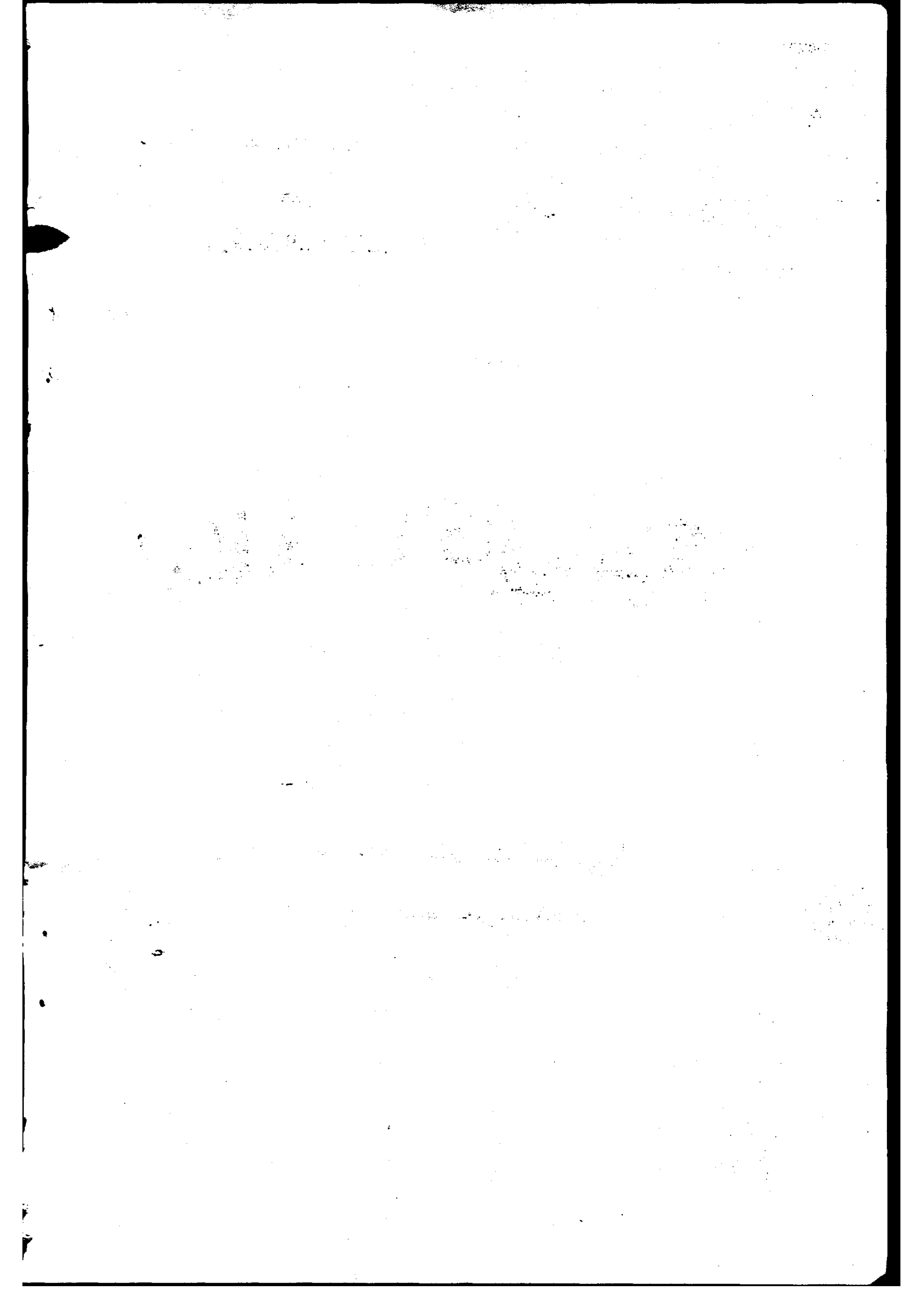
جامعة المنوفية
كلية الآداب
قسم اللغات الشرقية

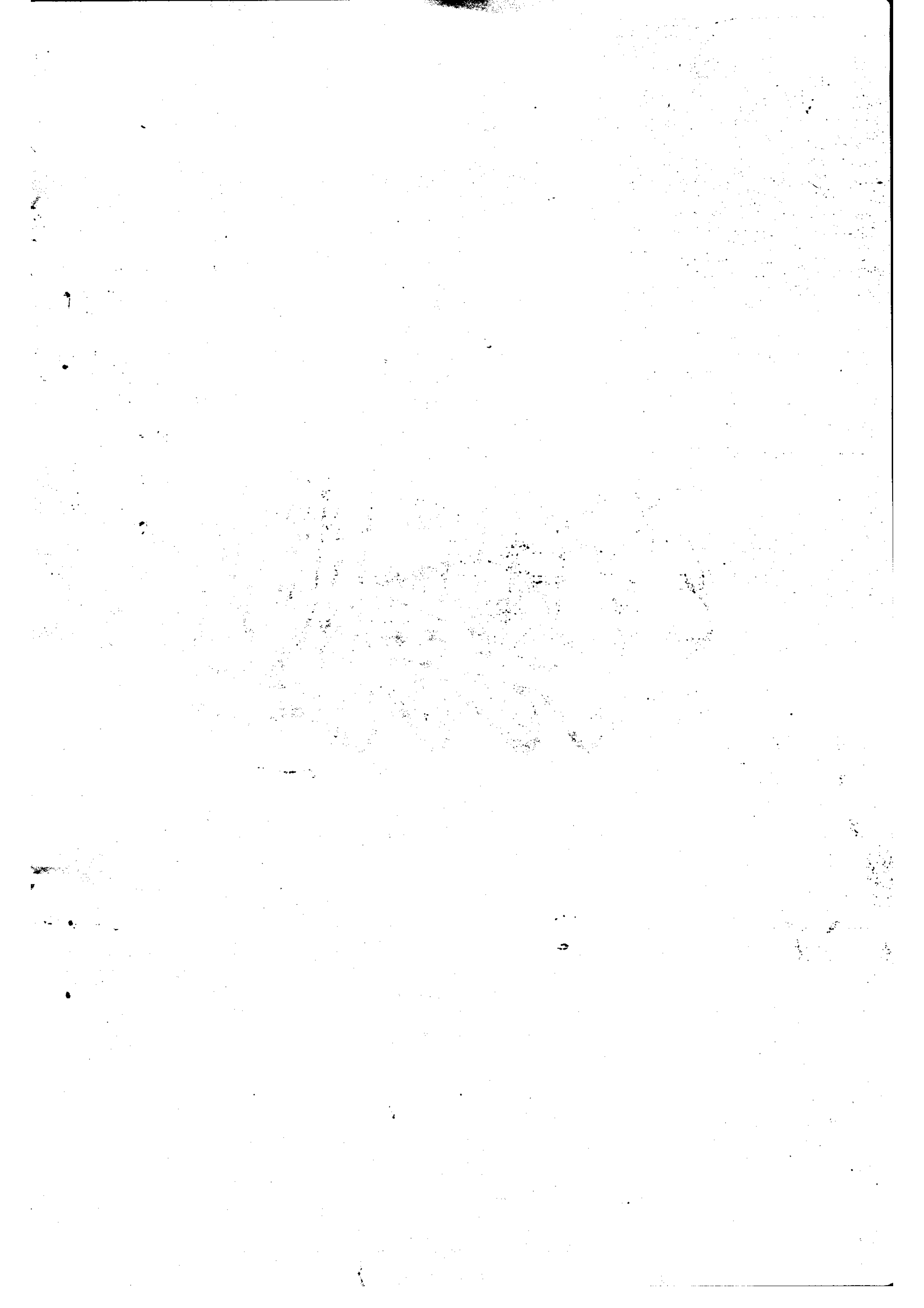
اللغة الفارسية

(مبادىء – قواعد – تطبيقات)

أ.د/ أحمد عبد القادر الشاذلى
أستاذ اللغة الفارسية و آدابها

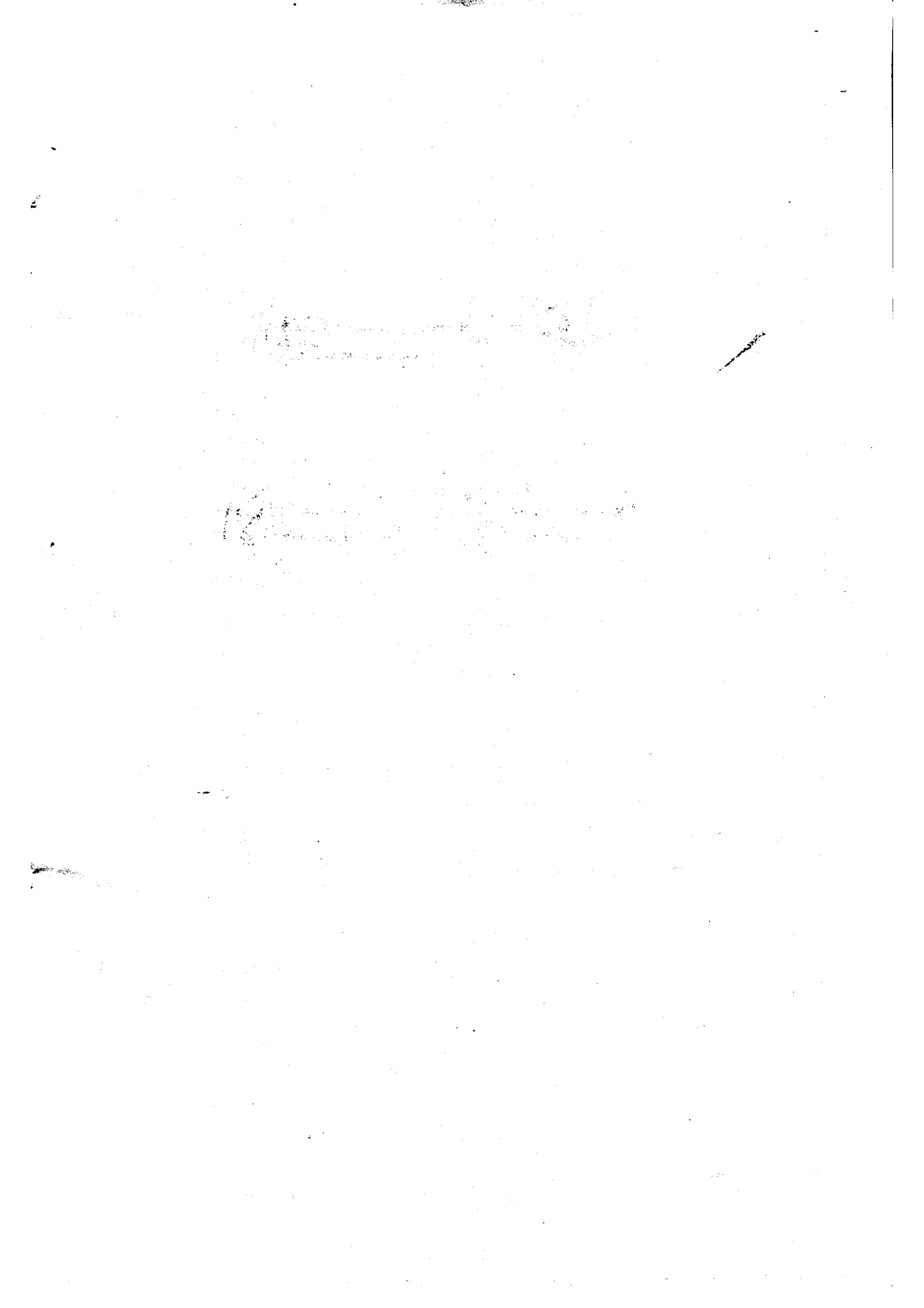

بسم الله الرحمن الرحيم

الفصـــــل الأول

الاسـم و أحوالـــه

درس أول

الفباى زبان فارسى

حروف اللغة الفارسية

عدد حروف اللغة الفارسية ٣٢ حرفاً هى :-

أ - ب - پ - ت - ث - جـ - چ - حـ - خـ - د - ذ - ر - ز - ژ - س - ش - ص - ض - ط - ظ - ع - غ - ف - ق - ك - گ - ل - م - ن - هـ - و - ى

منها ثمانية حروف عربية خالصة هى :-

ث - حـ - ص - ض - ط - ظ - ع - ق

ومنها أربعة حروف فارسية خالصة هى :-

پ - چ - ژ - گ

وباقى الحروف مشتركة بين العربية و الفارسية .

و الحروف العربية لا تأتى فى الكلمة الفارسية مطلقا.

والفارسية الخالصة لا تأتى فى كلمة عربية مطلقا.

نطق الحروف الفارسية

تنطق الحروف التالية مثل العربية وهى :

أ – ب – ت – جـ – د – ذ – ر – ز – س – ش

غ – ف – ک – ل – م – ن – هـ – ی

وتنطق الحروف التالية على النحو المبين أمامها :

پ	تنطق مثل	P	فى الانجليزية	مثل	پلپل
ث	تنطق مثل	س	فى العربيـــة	مثل	مثلا
چ	تنطق مثل	Ch	فى الانجليزية	مثل	چای
ح	تنطق مثل	هـ	فى العربيـــة	مثل	حل
ژ	تنطق مثل	J	فى الانجليزية	مثل	ژاله
ص	تنطق مثل	س	فى العربيـــة	مثل	صبر
ض	تنطق مثل	ظ	فى العربيـــة	مثل	ضد
ط	تنطق مثل	ت	فى العربيـــة	مثل	طبعاً
ظ	تنطق مثل	ز	فى العربيـــة	مثل	ظلم
ع	تنطق مثل	همزة	فى العربيـــة	مثل	علم
ق	تنطق مثل	غ	فى العربيـــة	مثل	آقا
گ	تنطق مثل	G	فى الانجليزية	مثل	گل
و	تنطق مثل	V	فى العربيـــة	مثل	رو

نطق حرف الهاء و الواو

الهاء فى الفارسية لها وضع خاص فهى :-

١- هاء منطوقة (ملفوظة) اذا وقعت أول أو وسط الكلمـــة أو فى نهاية الكلمة الثلاثية وسبقها حرف مد مثل : شاه - راه - ماه - گاه - چاه .

٢- هـــاء صامتة اذا وقعت فى آخر الكلمة خلاف ما سبق ذكره مثل :

- خانه - بنده - نامه - خنده

والكلمة العربية المنتهية بالتاء المربوطة اذا دخلت الفارسية فهى :-

١-تصبح هاء صامتة مثل : خيمه- جمله - رقعه - نقشه... -

٢-أو تصبح تاءً مفتوحة مثل : عصمت - شوكت - عزت عفت - نعمت - دولت - ثروت ....

أما حرف الواو فله أربعة مواضع :-

١- واو العطف وهو يربط بين كلمتين مثل :-

آمد ورفت - داد وستد - محمد و أحمد .

٢-واو حركة مد طويلة مثل : روز - خوب - خون - خوش - رود - موز .

٣-واو معدولـة أى عُـدل عن نطقها لوقوعها بين الخاء و الألف أو الخاء و الياء مثل :

خـواب - خواهر - خواجه - خوارزم - خويش - خويشاوند .

٤-حرف الواو الساكن وينطق مثل حـرف V فى الانجليزية مثل :

گاو - رو - آواز - نوار.

ملاحظات عامة

- الفارسـية لا تعـرف حـركات الإعـراب إلا فى التركيب الإضافى و الوصفى .
- الفارسية تعرف حركات المد القصيرة والطويلة .
- الفارسية تعرف التشديد مثل بـّچـه والتنوين مثل : طبعاً - مطلقاً .
- يحـدث تخفيف و ابدال وادغام فى بعض الكلمات الفارسية مثل :

سـپاه	:	سـپه	آواز	:	آوا
پارس	:	فارس	ابزار	:	افزار
باج	:	باژ	چون	:	چو
شاه	:	شه	اكنون	:	كنون
گـاه	:	گـه			

درس دوم

الاســـم

الاســم كلمة لها معنى في ذاتها ولا تقترن بزمان وتــدل علـــى مســمى سواء أكان انساناً أم حيوانا أو مفهوماً أو مكاناً أو جماداً أو زماناً .

الاسم أنواع :

١ - **اسم عام** : يدل على الأشخاص والأشياء من جنس واحد وشامل لمعنى كلي مثل :-

درخت - خانه - زن - باغ - گُل - ميوه .

٢ - **اســم خاص**: يدل على شخص معين أو حيوان أو شئ محدد مثل :-

موسى - فردوسى - مكه - على - آدم - تهران - أصفهان

٣ - **اسم ذات**: اسم له وجود بذاته مثل : آب - باغ - گُل - كتاب - كوه - شير - مرد - گاو ....

٤ - **اسم معنى**: اسم ليس له وجود بذاته وإنما موجود بغــيره ، يُدرك ولا يحس مثل : هوش - خرد - دانش - بُلندى - كُوتاهى .

٥ - **اسم جامد**: غير مشتق من غيره مثل:

سنگ - زبان - آب - هوا - آقا.

٦- اســم مشــتق: مـــا اشتق من غيره مثل اسم الفاعل واسم المفعول واسم المصدر والصفات التي تحل محل الأسماء مثل:

نويسنده - خنده - دانا - گريان - روش-دانش

٧- اســم بسـيط : مكون من كلمة واحدة مثل:

شاه - خانه - راه - ماه - شهر....

٨- اسم مركب: مكون من كلمتين أو أكثر مثل :

كارخانه - شاهراه - بزرگ راه- كتابخانه - بوستان - پدربزرگ

پرســـش ها

در جمله ها وعبارتهاى زير اسامى ذات - معنى - عــام - خـــاص - ساده و مركب آنهارا مشخص كنيد:

١- اسم دوست من پرويز است .

٢- مــن در دانشـــــــگاه ام القــرى در مكه أدبيات فارسى مى خوانم .

٣- اسم استادم دكتر شاذلى است .

٤- كتاب دستور زبان فارسى روى ميزاست .

٥- اين كتاب ادبيات مال من است .

درس سوم

مذكر و مؤنث

اللغـــة الفارسية لا تعرف الفرق بين المذكر و المؤنـــث والمذكـــر مذكر بذاته و المؤنث مؤنث بذاته وهى تماثل اللغات الآرية (الهندوأوربية) فى ذلك.

أمثلة :

آقا	خانم
پسر	دختر
خروس	ماكيان
أحمد	فاطمه
مرد	زن
برادر	خواهر
اسب	ماديان

والإســـم ان لـــم يكن مذكراً أو مؤنثاً بذاته يكون مذكراً أو مؤنثاً حسب معنى الجملة مثل :

گربه (قط – قطة)

خر (حمار – أتان)

شير (أسد – لبؤة)

گاو (بقرة – ثور)

سگ (كلب – كلبة)

واذا أردنا التذكير وضعنا كلمة (نر) أى مذكر .

واذا أردنا التأنيث وضعنا كلمة (ماده) أى مؤنث .

مثل :

شيرنر	(أسد)	**شيرماده**	(لبؤة)
گاونر	(ثور)	**گاو ماده**	(بقرة)
گربه نر	(قط)	**گربه ماده**	(قطة)
سگ نر	(كلب)	**سـگـ ماده**	(كلبة)
خرنر	(حمار)	**خرماده**	(أتان)

الضمائر لا تعرف التذكير و التأنيث مثل :-

من (أنا للمذكر و المؤنث)

تو (أنتَ - أنتِ)

او (هو - هى)

ما - (نحن للمذكر و المؤنث)

شما (أنتم - أنتن)

ايشان (هم - هن)

ضمائر الإشارة :

ايـن (هذا - هذه) ، **آن** (ذاك) ، **اينان - اينها** (هؤلاء)

ضمائر الموصول :

كه - چـه (الذى - التى - اللتان - اللذان - اللائى)

ضمائر الاستفهام :

کجا (اين)　　کی (متى)　　که (من)

....

الصفات لا تعرف التذكير و التأنيث .

استادِ بزرگ	(أستاذ عظيم)
زنِ بزرگ	(إمرأة عظيمة)
مردِ بلند	(رجل طويل)
زنِ بلند	(إمرأة طويلة)

الأفعال لا تعرف التذكير و التأنيث :

محمد آمد	(جاء محمد)
فاطمه آمد	(جاءت فاطمة)

تمرین

۱- در کلمات زیر اسم مذکر واسم مؤنث را مشخص کنید:

مرد - گربه ماده - زن - آقا - دختر - خواهر - سگ ماده - اشترنر

ماکیان - اسپ - خروس - مادیان - موش نر - شیرین .

۲- اسامی زیر درحالت مذکر و مؤنث بنهید .

گربه - گاو - شیر - خر - موش .

درس چهارم

نكره ومعرفه

النكرة : تدل على شخص أو شيء غير معروف .

المعرفة : تدل على شخص أو شيء معروف .

والمعرفة فى اللغة العربية تعنى الأسماء التى بها إحدى القرائن التالية :

١- ال التعريف مثل : الكتاب .

٢- اسم الموصول مثل : الكتاب الذى قرأته كتابى .

٣- الإضافة مثل : كتاب النحو .

٤- المنادى مثل : أيها الكريم .

٥- العلم مثل : محمد – علي – حسن .

أمـــا فى اللغة الفارسية فجميع الأسماء معرفة فإذا أردت تنكيرها استخدمت إحدى علامات التنكير وهى :-

يكـ – يكى ـِ ىَ

وتأتى يكـ ويكى قبل الاسم والياء بعد الاسم المراد تنكيره أمثلة :

يكـ كتاب أو يكى كتاب أو كتابى

أو يكـ كتابى أو يكى كتابى .

ويمكن استخدام واحدة من علامات التنكير أو اثنتين إحداهما سابقة والأخرى لاحقة .

تمـــــــريـــــن

در جمله های زیر اسامی معرفه و نکره را بیان بکنید:

١- بلبلی برگ گلی خوش رنـگ در منقار داشـت .

٢- مردی دیدم .

٣- أبو علی سینا یکی فیلسوف بود .

٤- یك مرد ازمرگ نمی ترسد .

٥- یك دست صدا ندارد .

٦- ازلی خطی در لوح که ملکی بدهید .

٧- اسبی خرید .

٨- مردرا دیدم .

٩- دختر داشت .

١٠- کتاب را آوردم .

<u>تعريف النكرة:</u>

بحذف علامة التنكير عن الاسم المعرفة

اسبی = اسب   **درختی** = درخت

یک کتاب = کتاب   **یکی خانه** = خانه

استعمال ياء التنكير

تستعمل ياء التنكير على النحو التالى :

١- على الأسماء المنتهية بالواو التى هى حركة مد طويلة على النحو التالى :

مو = موئى　　　رو = روئى

كو = كوئى　　　دانشجو = دانشجوئى

٢- الأسماء المنتهية بالألف مثل :

دانا = دانائى　　گدا = گدائى　　دريا = دريائى

٣- الأسماء المنتهية بالياء مثل :

صوفى = صوفئى　　عجمى = عجمئى

٤- الأسماء المنتهية بالهاء الصامتة مثل :

خانه = خانه اى - خانه يى

ديوانه = ديوانه اى - ديوانه يى

٥- الأسماء المنتهية بالهاء المنطوقة مثل :

شاه = شاهى　　راه = راهى

ماه = ماهى

٦- الأسماء المنتهية بالواو الأصلية التى تنطق - V - تكون على النحو التالى :-

ديو = ديوى　　گاو = گاوى　　ناو = ناوى

تمـــــريـــــن

اسمهای زیر نکره ومعرفه را تعیین کنید :

نامـــه – جـــائی – طایفـــه یـــی – یکـــ مـــرد

هوائـــی – یکـــی مرد – گروه – شهر – گُـــلی –

خانه یی – دنیائی – یکی‌کبوتر – هواپیمائی .

أنواع الياء

يوجـد فـى الفارسية استخدامات عديدة لحرف الياء فهى:

١- ياء النكرة مثل: مردى - درختى

٢- ياء النسبة مثل: سـعودى - مصـرى - ايرانى

٣- ياء الجدارة الفاعلية مثل: مرد جنگلى.

٥- ياء الجدارة المفعولية مثل: راز پنهانى.

٤- يـاء اللياقة و الاستحقاق مثل: خواندنـى - ديدنـى پوشيدنى - شنيدنى

٥- ياء المصدرية مثل: پيرى - جوانى - مردى.

٦- ياء الموصول مثل: مردى كه آمد پدر من است

٧- ياء الاضافة و التركيب الوصفى مثل:

خانه اى محمد - تركيب اضافى

خانه اى وسيع - تركيب وصفى

تمریـــــــن

در این ابیات (ي) چـــه نوع (ياي) است

۱-دید موسی یکـــ شبانی رابراه

کوهمی گفت إی کریم وإی اله .

۲- شنیدم که مردی غم خانه خورد

که زنبور برسقف او لانه کرد.

۳- یکی برز یگری نالان دراین دشت

بـــچـــشم خونفشان آلاله میکشت.

٤- یکی در بیابان سگی تشنه یافت

برون ازرمق در حیاتش یافت.

درس پنجم

مفرد وجمع

المفـــرد: ما دل على واحد مثل : مرد – اسب – – درخت

الجمـــع: مـــا زاد عن واحد مثل مردان – اسبان – باغها – درختها ودرختان .

لا يوجـــد مثنى فى الفارسية على وجه الخصوص

و أحياناً يستخدمون المثنى فى الأسماء المزدوجة مثل:

دولب = دوزلف = دودست .

و يستخدمون المثنى عند اللزوم على النحو التالى :

١-يدخلـــون العـــدد (دو) على الاسم المفرد مثل :

دودست – دوپا – دوگوش .

٢– يستخدمون كلمة زوج أو جفت قبل الاسم مثل :

يكــ زوج كبوتر　　　　يكــ زوج گوسفند

يكــ جفت گوشوار

٣–ويستخدمون صيغة المثنى العربية على النحو التالى :

طرفيـــــن = زوجيـــــن – والديـــــن – ابويـــــن – جناحين – جانبين – فريقين .

ملاحظة :

لا يعرف الفعل الفارسى التثنية .

علامات الجمع:

علامات أصلية وهى (ان - ها)

علامات عربية وهى (ات - ين - ون -جمع تكسير)

١- استخدامات (ان)

يجمع كل ذى روح من انسان وحيوان بالألف والنون مثل:-

مرد	: مردان	**اسب**	: اسبان
مرغ	: مرغان	**پسر**	: پسران

٢- استخدامات (ها)

يجمع كل أسماء الجماد و أسماء المعنى بالهاء والألف مثل:

سنگ	: سنگها	**ميز**	: ميزها
مدرسه	: مدرسه ها	**هنر**	: هنرها
خانه	: خانه ها	**ادب**	: ادبها

٣-استخدام احدى العلامتين (ها - أو - ان)

بعض الأسماء تجمع باحدى العلامتين و هى :

أ- **بعض أسماء النباتات مثل:** درخت - نهال - گل - غنچه

درختان - درختها نهالها - نهالان

گلها - گلان غنچه ها - غنچگان

ب- الأعضاء المزدوجة من جسم الانسان مثل:

چشم - دست - لب - رخ

چشمان - چشمها دستان - دستها

لبان - لبها رخان - رخها

جـ- بعض أسماء الزمان مثل :

شب - روز - سال - ماه - روزگار

٤-الجمع بـ (ات)

يجمع الفرس بعض الأسماء العربية و الفارسية بعلامة الجمع العربية للمؤنث السالم مثل :

عادات - حملات - دهات - باغات - گزارشات - ايلات - پيشنهادات - روزنامجات - ترشى جات - كارنامجات .

٥- الجمع بـ (ون - ين)

يستخدم الفرس أحيانا الجمع العربى ون - ين

مثل: روحانيون - نحويون - طبيعيون - محصلين - مهندسين - مترجمين - ساكنين .

٦- جمع التكسير (جمع مكسر)

يستخدم الفرس طريقة الجمع العربية على الأسماء العربية سواء كان جمع قلة أو كثرة مثل: علما – فقها – خلفا – علوم – صنايع – وزرا .

ملاحظات عامة على الجمع

١- الأسماء المنتهية بالألف أو الواو المد عند جمعها بالألف والنون يضاف (ي) قبل علامة الجمع مثل :

دانشجو : دانشجويان　　**دلجو** : دلجويان

بينا : بينايان　　**دانا** : دانايان ...

٢- الأسماء المنتهية بالهاء الصامتة تقلب الهاء عند جمع الاسم إلى گاف عند الجمع بالألف و النون مثل :

نويسنده: نويسند گان　　**سازنده:** سازند گان

بيننده : بيinnd گان　　**كننده :** كنند گان

٣- الأسماء المنتهية بالهاء الملفوظة (V) تبقى كما هى عند الجمع :

گاو : گاوان　　**شاه** : شاهان

٤- كلمة سر – گردن تجمعان حسب المعنى :

سران (رؤساء)　　سرها (رؤوس)

گردن (عظماء)　　گردنها (أعناق)

٥- كلمة نيا بمعنى (جدٌ) تجمع نياكان - اجداد

٦- أسماء الاشارة تجمع : آنها - انان - اينان - اينها .

٧- الأسماء المنتهية بالألف أو الواو المد عند جمعها بالهاء والألف يضاف حرف الياء قبل علامة الجمع مثل :

جايها - پايها - سرايها - جويها - كويها .

٨- تستثنى الأسماء التالية مما سبق :

آهو	: آهوان	آبرو	: آبروان
جادو	: جادوان	بانو	: بانوان
نيكو	: نيكوان	زانو	: زانوان
خسرو	: خسروان		

٩- أجزاء النباتات تجمع بالهاء و الألف :

شاخ	: شاخها	ساقه	: ساقه ها
شكوفه	: شكوفه ها	ميوه	: ميوه ها

١٠- الأعضاء المفردة من جسم الانسان تجمع بالهاء و الألف :

دهن - زبان - بينى - پشت - كمر - ميان

١١- أسماء الزمان الدالة على الوقت تجمع بالهاء و الألف:

عهد - دوره - قرن - زمان - عصر - فصل - موسم - صبح - ظهر - بامداد - سحر - بهار - تابستان - زمستان - پاييز - دوران .

١٢- اسم الجمع يجمع بالهاء و الألف :

دسته - فوج - لشكر - سپاه - قوم - كاروان - خلق

١٣- لا يراعى الفرس فى العصر الحديث هذه القواعد و يستخدمون علامة الجمع (ها) بدلا من (ان) يقولون :

اديبها - كبوترها - مورچه ها - مصرى ها .

تمریـــن

۱- کلمات زیررا جمع ببندید :

گـوش - میوه - ترشی - دریا - آسمان - گروه - درخت - استاد - دانشکده - سر - گردن - دست - شب - ساقه - نهال .

۲- اسم مفرد را چگونه جمع می بندند ؟

۳- اسامی زیررا مفرد بیارید .

کشورها - نیاکان - نویسند گان - آهوان - پایها - جایها - گلان - آسمانها .

شهر مکه

شهر مکه اندرمیان کوهها نهاده است ، بلندترین کوهی که به مکه نزدیک است کوه ابو قبیس است و آن چون گنبدی گرداست ، مسجد حرام به میانه جای وسیع است و گرد برگرد مسجد حرام شهر است و کوچه ها و بازارها هر کجا رخنه ای به میانی کوه در است از مسجد حرام بر جانب مشرق بازاری بزرگ کشیده است از جنوب سوی شمال و برسر بازار از جانب جنوب کوه ابو قبیس است ، ودامن کوه ابو قبیس صفاست .

- در گفتار بالا اسامی مفرد و اسامی جمع اینهآرا بیان بکنید .
- اسامی مفرد جمع ببندید .
- این گفتار ترجمه بکنید .

درس ششم

اسم مصغر و مکبر

مصغر آنست که برکوچکی و خردی معنای خود دلالت میکند .

مکبر آنست که مصغر نشده است بلکه به هیئت و معنای اصلی خود باقی باشد .

اسم مکبر مثل:

مرد - درخت - طفل - دریا

باغ - پسر - زن

ولتصغير الاسم يضاف إحدى الحروف التالية :

١- و مثل : پسرو - دخترو - يارو

٢- ك مثل : مردك - مرغك - باغك

٣- چه مثل : باغچه - درياچه - درپچه

وتقلب الأسماء المنتهية بالهاء الصامتة الى گاف عند التصغير مثل :

دايه : دايگك جوجه : جوجگك

تمرین

۱- در کلمات زیر اسامی مصغر را مشخص کنید:

مامك – شمشیر – عروسك – بـــچـــه – زلفك – مردی – کتابـــچـــه .

۲- اسامی زیر را مصغر بکنید.

درخت – قلم – دختر – زن

شیر – خانه – دریا – جوان .

درس هفتم

فعل ربط يا عام

فعل الكينونة

أفعال الربط هى : استن – بودن – شدن

و استن رابطة حقيقية (رابطه' حقيقي)

أحكام الرابطة استن

١- **الـــرابطة** لا تصـــرف فى الأزمنة ، فهى ليست زمـــناً و مـــع ذلك تصرف مثل الفعل فى الماضى ولكـــنها ليست فى زمن الماضى ، فهى غير مقيدة بزمان ولكنها تفيد كون الحدث قائم بالضرورة مثل:

خدا عادل است (الله عادل)

زمين كره اى است (الأرض كروية)

٢- **الـــرابطة** : هى فعل الكينونة العربى ، ولاتكون إلا فى جملة اسمية .

والرابطة فى حالة :

الاثبات

من استم

تو استى

او است

ما استيم

شما استيد

ايشان استند

النفى

من نيستم

تو نيستى

او نيست

ما نيستيم

شما نيستيد

ايشان نيستند

٣- استن هى نفسها هستن والتى تصرف فى الاثبات:

هستم – هستى – هست – هستيم – هستيد – هستند

٤- يمكن تخفيف استن أو هستن على النحو التالى :

ام – اى – است – ايم – ايد – اند

أمثلة :

- ♦ من دانشجو ام — ما دانشجويان ايم
- ♦ تو دانشجواى — شما دانشجويان ايد
- ♦ او دانشجواست — ايشان دانشجويان اند

٥- أما بودن فانها لا تصرف الا فى الماضى فقط

وتكون :

بودم – بودى – بود – بوديم – بوديد – بودند

٦- أما شدن فهى تصرف فى الماضى و المضارع .

تمرين

فعل ربط را بيان بكنيد :

١- امروز روز جمعه است .

٢- در عربستان سعودی جمعه روز تعطيل است .

٣- ما امروز در خانه ايم .

٤- اين روزها در مكه فصل پاييز است .

٥- هوا سرد نيست .

٦- هوا معتدل بود .

٧- مهمانهای ما آقای احمد و محمد هستند .

٨- بچه های آقای محمد كوچك اند .

٩- مكه شهر من است .

١٠- ماشين پدرم سياه نيست .

١١- خانهٔ من از دانشگاه دور هست .

١٢- خانهٔ محمد نزديك من نيست .

درس هشتم

الصفة (صفت)

الصفة كلمة تبين حالة الموصوف .

صفت كلمه اى است حالت موصوف را بيان ميكند .

مثل : مانند

آب شيرين **مرد دانشمند**

آب : موصوف **مرد : موصوف**

شيرين : صفت **دانشمند : صفت**

التركيب الوصفى

يتكون من :

١- موصوف ٢- صفة ٣- علامة التركيب الوصفى

وعلامة التركيب الوصفى هى الكسرة أو الياء أو الهمزة أو (اى) حسب الحرف الأخير للموصوف .

أمثلة :

١- گلِ زيبا	باغِ كوچك
مردِ بُلند	زنِ قشنگ
راهِ وسيع	درختِ سبز

و الموصوف هو الكلمة الأولى و الصفة هى الكلمة الثانية

و علامـــة التركيب الوصفى هى الكسرة الخفيفة التى تنطق مع نهاية الموصوف.

٢- درسهاى نحو		داناى بزرگ

هواپيماى جت		هواى گرم

داستانهاى كهن

فالموصوف هو الاسم الأول و الصفة هى الكلمة الثانـية وعلامـــة التركيـــب الوصـــفى الـــياء لانتهاء الموصوف بحرف الألف المد .

٣- دانشجوى هو شيار		موى سياه

روى خوب		بوى طيب

فالموصوف الاسم الأول و الصفة الثانية والعلامة هى الياء لانتهاء الموصوف بحرف الواو المد.

٤- خانهء وسيع		منظره اى زيبا

دوشيزه اى قشنگ		جمله اى كوتاه

قطره اى كوچك

علامـــة التركيـــب الوصفى هى(ء) أو (اى) لانتهاء الموصوف بحرف الهاء الصامتة .

٥- گاوهندى		شاهِ بزرگ

علامة التركيب الوصفى الكسرة لا نتهاء الموصوف بالواو الساكنة (V) .

أنواع الصفة

١- صفة فاعلية وهى اسم الفاعل مثل :

نويسنده دهنده

بيننده شنونده

٢- الصفة المشبهة باسم الفاعل مثل :

دانا بينا

٣- صيغة المبالغة مثل :

صنعتگر كارگر آموزگار.....

٤- صفة مفعولية مثل :

ديده شنيده رفته

٥- صفة النسب مثل :

مصرى - تهرانى - سيمين - زرين - پشمينه

روزه - هفته - ماهانه - ساليانه - زنانه - شاهوار

- ماهوار .

درجات الصفة

١- صفة مطلقة مثل :

سفيد - سرخ - بلند - دراز - هوشيار

٢- صفة تفضيلية لـ المفاضلة بين شخصين أو شيئين مثل :

بزرگتراز - سياهتراز - قشنگتراز

محمد هوشياتراز محمود است .

٣- صفة عالية مثل :

قشنگترين - درازترين - خوبترين -زيباترين - سياهترين .

٤- صفة افراطية : وهى الصفة التى تسبقها كلمة:

بسيار - خيلى - سخت - زياد

خيلى بلند - بسيار هوشيار - زياد گرم - سخت سرد

٥- صفة متساوية مسبوقة بكلمة : چندان - چنان

اين چندان كوچك است از اين .

محمد چنان بزرگ است از محمود .

ملاحظات

* الصفة تكون جامدة مثل : جوآن - پير - تشنة

- الصفة تكون مشتقة كاسم الفاعل و المفعول ......

• الصفة قد تكون مسبوقة بأحد الحروف مثل :

ب : بهوش - بخرد

با : باهوش - باسواد

بی : بی هوش - بی ادب - بیچاره

فرو : فروتن - فرومایه

هم : همراه - همدل - همزبان

نا : ناکام - ناسپاس

وقد تكون من اسم ولاحقة مثل :

بان : باغبان - دیده بان

مند : هوشمند - هنرمند

ور : سخنور - رنجور - پیشه ور

م : هفتم

می : هفتمی

مین : هفتمین

ی : شیرازی

گار : درود گار

گر : کارگر

آسا : برق آسا – سیل آسا

آگین : خشمآگین

گین : شرمگین

ناك : ترسناك – بیمناك

انی : روحانی

ین : زرین

ینه : زرینه

هـ : هفته

چـی : قهوه چـی

تمرین

أول : صفتها در جمله های زیر را مشخص کنید :

۱- شیرین دوشیزه خوب هست .

۲- او بزرگتر از خواهرانش است .

۳- شیرین کیفی بزرگ دارد .

٤- مقدس ترین شهر مکه هست .

٥- بلندترین کوه های جهان اورست است .

٦- شترمرغ بزرگترین پرنده است .

۷- زرافه بلندتر از شیراست .

۸- نیل بسیار دراز رود است .

۹- آسیا بزرگترین قاره هست .

دوم : در ترکیبهای زیر موصوف و صفت رامشخص کنید: وظایف خطیر - حقایق اسلام - صخرهٔ مقدس - هدفهای بزرگ - مشعلهای فروزان - قرآن مجید - حدیث نبوی .

سوم : موصوف و صفتهای راکه در این فقره است مشخص کنید .

دامهای شیطان

شــراب و قمار دامهای شیطان است که شیطان برای مردمان سست ایمان می گسترد.

هرچـه تجربیات پزشکی و بهداشتی و مطالعات اجــتماعی پیش می رود و عمیقتر می شود زیانها و آثار شوم این مایع سمی آشکار تر می گردد.

آثار شوم و خطیری راکه مسکر در جهازات بدن وزند گــی اجتماعی و اقتصادی دارد محدود به جهتی نیست.

چــهارم : نوع این صفتها را معین کنید :

خطــیر - بزرگترین- شریفتر - عالی - خوبترین - بسیار قشنگ - دانا - نویسنده .

پنجــم : صفات مطلق و تفضیلی وعالی را تعیین نمایید .

۱- پسندیده تر أخلاق مردان تقوی است .

۲- ساختمان وجودش مردانه وزیبا و متناسب و قامتش بلندترین قامت بود .

۳- در فرهنگ اسلامی انسان عالیترین موجودی است .

٤- این سال درازهست .

٥- شیرین خوبتر از پروین هست .

٦- او بسیار بلند هست .

۷- سوزان خیلی قشنگ بود .

۸- استاد ما عالم بزرگ است .

۹- مکه مقدسترین شهر درجهان هست .

درس نهم

الضمائر

١- الضمير الشخصى المنفصل

(أ - فى حالة الفاعلية)

من	ما
تو	شما
او - وى	ايشان

ب- فى حالة المفعولية

من را	-	مرا
تو را	-	ترا
او را	-	ويرا
ما را	-	---
شما را	-	---
ايشان را	-	---

جـ- فى حالة الإضافة :-

كتاب من	كتاب ما
كتاب تو	كتاب شما
كتاب او - كتاب وى	كتاب ايشان

٢ - الضمير الشخصى المتصل

أ- فى حالة الفاعلية

..... م	دانم
.....ى	دانى
.... د	داند
.... يم	دانيم
.....يد	دانيد
.... ند	دانند

ب- فى حالة المفعولية

...	م	زندم	يضربنى
...	ت	زندت	يضربك
...	ش	زندش	يضربه
...	مان	زندمان	يضربنا
...	تان	زندتان	يضربكم
...	شان	زندشان	يضربهم

جـ - فى حالة الاضافة :

م - ت - ش - مان - تان - شان

كتابم   خانه ام

كتابت   خانه ات

كتابش   خانه اش

كتابمان   خانه مان

كتابتان   خانه تان

كتابشان   خانه شان

٣- **الضمير المشترك**

خود

خويش

خويشتن

وهى ضمائر مشتركة وتوكيدية وتحل محل الضمير أحيانا

♦ خود	من خود	أنا نفسى
	توخود	أنت نفسك
	او خود	هو نفسه
	ماخود	نحن انفسنا
	شما خود	أنتم أنفسكم
	ايشان خود	هم أنفسهم

- **خود بمعنى من – تو – او**

خود آمدم ـــ خود آمدى ـــ خود آمد

- **خود مفعولية : من خودرا تو خودرا ......**

• خود اضافة

كتاب خود

* استعمال خويش يستعمل فى المفعولية والاضافة أكثر.

* استعمال خويشتن يستعمل أكثر فى المفعولية.

٤- ضمير الموصول

كه = الذى و التى و اللذان و اللتان و اللائى للعاقل وغير العاقل

چــه = لغير العاقل

وتسبق ضمير الموصول :-

١- ياء الموصول :- مرد يكه آمد پدر من هست.

* ضمير منفصل : من كه زبان عربى را تحصيل ميگيرم.

* اسم اشارة : آنــچـه – آنكه

* كلمة هر : هركه – هرچــه

٥- ضمائر الاشارة

اين : هذه – هذه

آن : ذلك – تلك

ويجمعان بالعلامتين : اينها – اينان – آنها – آنان

* اذا اقترنت این باحدی الكلمات التالیة صارت ام

روز – شب – سال

امروز – امشب – أمسال

* في حالة وجود (در) تبقى دون تبديل :

در این روز   در این شب   در این سال

* اذا اقترنت این – آن بالباء قلبت الألف (د) مثل :

بدین – بدان

ومثلها او – ایشان نقول :

بدو – بدیشان

٦- ضمائر الاستفهام

١- كه = مَنْ   كه آمد ؟ كیست .... ؟

این كتاب مال كیست ؟

٢- چـــه = ما – ماذا

چـــه گفتی ؟   أحوال شما چطورید ؟

چـــه كردی ؟   چطوری ؟

٣- چند : كم

چند ریال داری ؟

چند درس نوشتی ؟

این خانه را بـــچند خریدی ؟

٤- کی = متی

کی به مکه رسیدید ؟

کی به ناصره مسافرت خواهد کرد ؟

٥- کجا = این

دانشگاه ام القری کجاست ؟

خانهٔ شما کجاست ؟

٦- چرا : لماذا

چرا دیر آمدی ؟

٧- آیا : هل

ایا درس را نوشتی ؟

ایا به ریاض مسافرت کردی ؟

٧- ضمیر مبهم

منها : هیچ - همه - یکی - کسی

دیگری - فلان - هرکدام - دیگران .

تمرین

۱- انواع ضمیر را در متن زیر مشخص بکنید .

گُرگ وبره

گرگ گرسنه ای هنگام غروب به کنار رود خانه ای رسید، در آنجا بره ای دید ، بره پایینتر از او داشت از رود خانه آب می خورد گرگ به بره گفت: "بی ادب چرا آب را کثیف می کنی ؟ من نمی توانم آب کثیف بخورم ." بره گفت : خیلی معذرت می خواهم آقا اما آب ازبالا به پایین می آید ، چطور ممکن است من آب را برای شما کثیف کنم ؟ گرگ گفت : چرا مادرت هفتهٔ گذشته مرا دُزد خواند ؟ بره جواب داد : مادرمن دو سال پیش مرد. من مادر ندارم . گرگ باخشم گفت : پس لابد پدرت بود که به من توهین کرد. بره گفت: آقای گرگ من پدرهم ندارم ، او هم سال پیش فوت کرد . گرگ باعصبانیت فریاد زد : به من چه مربوط است که پدرت فوت کرد ، من گرسنه ام وباید غذا بخورم .

ودر حالیکه این سخن را می گفت، برروی بره پرید اورا پاره پاره کرد و خورد.

لغـــــات

گرگـــ	:	ذئب	بره :	حمل
گرسنه	:	جائع	به کنار :	بجوار
رودخانه	:	نهر	پایینتر :	أسفل
کثیف کردن	:	أن یلوث	دزد :	لص
باخشم	:	بغضب	ترذیبن :	أن یهین
فوت کردن	:	یموت	باعصبانیت:	بغضب
فریادزدن	:	أن یصیح	پاره پاره کردن:	أن یمزق

۲- صفات را در متن بالا مشخص کنید .

۳- فعل ربط در متن بالا بیان بکنید .

جمله های زیررا باضمیر مناسب کامل کنید .

۱- ....دانشجو هست .

۲- ....به مکه مسافرت کردیم .

۳- ....سال آینده فارغ التحصیل خواهیم شد.

۴- .... استاد بودید .

۵- .... به مدینه رفتند .

هواى مكه

فصل تابستان در مكه هوا گرم است ، هواى رياض گرمتراز هواى مكه است ، وهواى مدينه خنگتراز هواى مكه است . آب وهواى عربستان سعودى در تابستان خيلى گرم است .

هواى أبها از هواى مكه سرد تراست ، ولى هواى حائل سرد ترين است ، آسمان مكه بطور كلى صاف است ولى برخى از ابرهاى سفيد در زمستان پيدا ميكند باران بطور كلى درصحراى شبه جزيرهٔ عرب كمتر از صحراى ايران است.

لغات

هوا	= جو	آب وهوا	= طقس
گرمتر	= اشد حرارة	خنگتر	= أبرد
بطور كلى	= بشكل عام .		

روباه و کلاغ

کلاغ تکه ای پنیر دید ، آن را برداشت وبه سوی
درخت بلندی پرواز کرد، روباهی اورا دید، وتصمیم
گرفت آن پنیررا بدست بیاورد.

روبـاه به زیر درخت آمد وشروع به تملق گفتن
از کـلاغ کـرد، او از زیر درخت فریاد زد : به به
چـه پرندهء زیبائی چـه پرهاي براقی اگر صدایت
هم به زیبایی پرهایت باشد . سزاوار است که ترا شاه
پـرندگان بخوانـند، کلاغ از حرفهای روباه بسیار
خوشـحال شد ودهانش را بازکرد تاغارغارکند ، اما
همینگـه دهانش را بازکرد ، تکهء پنیراز دهان او
بـه زیـر درخـت افتاد ، روباه حیله گـربرداشت و
بسرعت فرار کرد .

لغـــــات

روباه	: ثعلب	كلاغ	: غراب
تكه	: قطعة	پنير	: جبن
برداشت	: حمل	پرواز كرد	: طار
بدست بياورد	: أن يستولى	زير	: تحت
به به	: أحسنت	پرنده	: طائر
زيبائى	: جميل	پرها	: ريش
براقى	: لامع	پرهايت	: ريشك
هم	: مثل	سزاوار	: لائق
پـــرندگــــان	: طيور	حرفها	: كلام
دهان	: فم	بازكرد	: فتح
غار غار كند	: لينعق	حيله گـــر	: المحتال

درس دهم

قيود

القيود أنواع :

۱- قيد مكان

آنجـــا - ايـــنجا - بالا - پائين - پُشت - پس - عقب - جلو - پيش - دور- نزديك - بيرون - خارج - داخل - در - تو- همه جا ......

۲- قيد زمان :

آنوقت - آنگـاه - اكنون -حالا - إمروز- امشب ديشب - ديروز - پريشب - پريروز - امسال - قبل - پيش - بعد - پس- سابقا - قبل از اين - فــورا- گــاهى- هميشه - هنوز - ناگــاه - ناگـهان .

۳- قيد مقدار و مقايسه :

كم - اندك - زياد - بسيار - اقلا - تنها - فقط - حتى - آنطور - اينطور ...

٤- قيد نفى و اثبات

ارى - بلى (اره - بله) خير - نخير - نه

تمرین

شیر و موش

شیری در جنگلی خوابیده بود - ناگهان موش

کوچکی از روی بینی او دوید اورا از خواب بیدار کرد

شیر خیلی خشمگین شد ، موش را درمیان پنجه اش

گرفت و خواست اورا بکشد . اما موش برای نجات

جانش بشدت عجز ونیاز کرد ، شیر دلش به حال

او سوخت واورا رهاکرد کمی بعد از آن شیر در دام

یک شکارچی گرفتار شد ، شیر باصدای بلند می غرید

و تلاش می کرد تاخودرا ازدام خلاص کند اما تمام

کوششهای او برای رهائی بیهوده بود در همان وقت

موش کوچکی آمد ودیدکه چه اتفاق افتاده است،

موش فوراً شروع به جویدن بندهای دام کرد ودر

زمانی کوتاه شیررا ازدام آزاد کرد.

لغـــات

شیر	اسد	موش	فأر
جنگلی	غابة	خوابیده	نائم
کوچکی	صغیر	بینی	انف
دوید	جری	بیدارکرد	أیقظ
پنجه	مخلب	اورابکشد	یقتله
جانش	روحه	زاری	ضعف
دلش	قلب	سوخت	احترق
رها کرد	اطلق سراح	دام	شرك
شکارچـــی	صیاد	گرفتار شد	وقع في أسر
صدای بلند	صوت عال	می غرید	زأر
تلاش می کند	یسعی	کوششها	مساعی
رهایی	التخلص	بیهوده	بلا فائدة -
چـــه اتفاق افتاده:	ما وقع	جویدن	قَرْض
بندها	عُقد	کوتاه	قصیر
آزادکرد	حرر - خلص		

۱- متن بالارا به عربی ترجمه بکنید .

۲- ضمایر را مشخص کنید .

۳- أنواع یا را بیان کنید .

٤- أنواع صفتها را تعیین بکنید .

٥- اسامی مفرد را معین کنید .

درس یازدهم

العدد . (عدد)

العدد الأصلی

١- یك	٢- دو	٣- سه
٤- چهار	٥- پنج	٦- شش
٧- هفت	٨- هشت	٩- نه
١٠- ده	١١- یازده	١٢- دوازده
١٣- سیزده	١٤- چهارده	١٥- پانزده
١٦- شانزده	١٧- هفده	١٨- هجده
١٩- نوزده	٢٠- بیست	

العقود

١٠ ده	٢٠ بیست	٣٠ سی
٤٠ چهل	٥٠ پنجاه	٦٠ شصت
٧٠ هفتاد	٨٠ هشتاد	٩٠ نود
١٠٠ صد		

المئات

١٠٠ صد	٢٠٠ دویست	٣٠٠ سیصد
٤٠٠ چهارصد	٥٠٠ پانصد	٦٠٠ ششصد
٧٠٠ هفتصد	٨٠٠ هشتصد	٩٠٠ نهصد
١٠٠٠ هزار	١٠٠٠٠٠٠ میلیون	
١٠٠٠٠٠٠٠٠٠ میلیارد		

أعداد متفرقة

٣٥ سى وپنج ٦٥ شصت وپنج

٧١ هفتادويك ٨٩ هشتاد ونه

١٣٥ يكصد وسى وپنج ٣٧١ سيصد وهفتاد ويك

٩٨٩ نهصد و هشتاد ونه ٤٦٦٥ چهارهزار وششصد وشصت وپنج

عدد وصفى

١ يكم – أول ٢ دوم ٣ سوم

٤ چهارم ٥ پنجم ٦ ششم

هفتم – هشتم – نهم – دهم – يازدهم

پانزدهم – بيستم

صدم – يكصد وپنجاه وپنجم

(اضافة م أو مى أو مين مضموم ما قبلها على العدد الأصلى)

نيم= نيمه	نصف	ثلث	سه يك
ربع	چهار يك	خمس	پنج يك
سدس	شش يك	سبع	هفت يك
ثمن	هشت يك	تسع	نه يك
عشر	ده يك		

العدد الكسرى

١/١٠ عشر ده يك أو يك از ده أو يك دهم

٢/٣ ثلثان دو سه دو أو دو از سه أو دو سوم

٣/٤ ثلاثة أرباع چهار سه أو سه از چهار أو سه

چهارم

٢/٨ ثمنان هشت دو أو دو از هشت أو دو هشتم

٠,٧ هفت دهم

٠,٠٧ هفت صدم

٠,٠٠٧ هفت هزارم

العدد التوزيعى

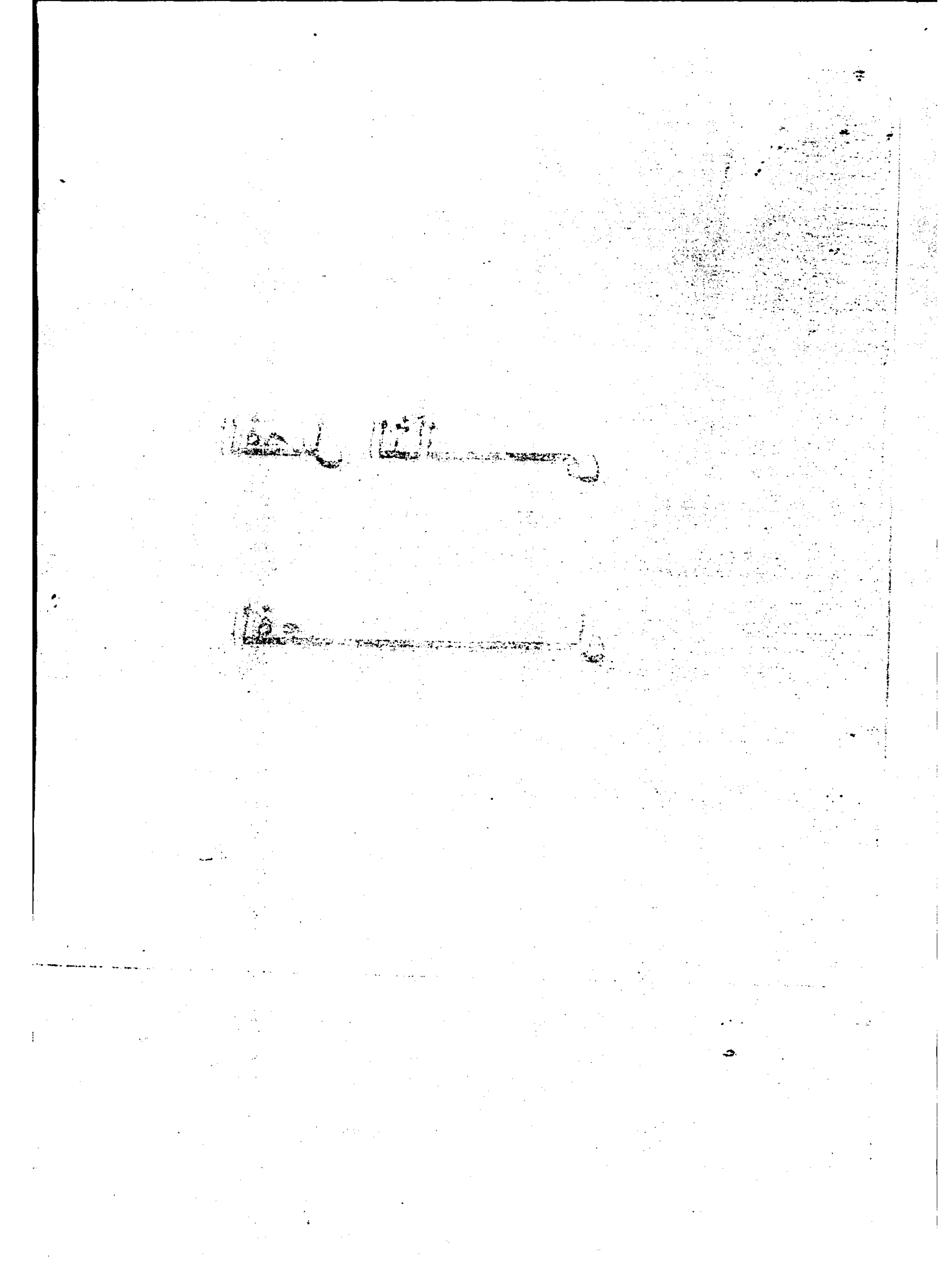
نيم نيم : نصفا نصفا ♦ يك يك : واحدا واحداً

سه سه : ثلاثة ثلاثة ♦ ده ده : عشرة عشرة

هزار هزار : ألفا ألفا

الفصل الثانـــــى

الفعـــــــل

المصـــــــدر

المصدر: اسم يدل على اتمام العمل ولا يعبر عن زمن بعينه، و هو يعامل معاملة الاسم .

المصادر الفارسية تنتهى جميعها بحرف النون مثل :

رفتن ♦ (ان يذهب – الذهاب)

گفتن ♦ (ان يقول – القول)

كردن ♦ (ان يعمل – العمل)

رسيدن ♦ (أن يصل – الوصول)

دانستن ♦ (أن يعرف – المعرفة)

نوشتن ♦ (أن يكتب – الكتابة)

دادن ♦ (أن يعطي – العطاء)

والمصدر الفارسى ينتهى بـــتن أو دن

أمثلة للمصدر المنتهى بـــ(تن)

نشستن ♦ (أن يجلس – الجلوس)

تاختن ♦ (أن يهاجم – الهجوم)

رفتن ♦ (أن يذهب – الذهاب)

داشتن ♦ (أن يمتلك – الامتلاك)

گفتن ♦ (أن يقول – القول)

سوختن ♦ (أن يحرق – الاحتراق)

أمثلة للمصدر المنتهى بـ (دن)

كـردن- فهمـيدن - بوسـيدن ـ بلعيدن- رسيدن- خريدن- ترسيدن - خوردن .

و المصـادر الفارسـية بسـيطة أو مركبة و البسيطة تتكون من كلمة واحدةٍ مثل :

شكستن = أن يكسر **خريدن** = أن يشترى

خوردن = ان يأكل **فهميدن** = أن يفهم

و المصادر المركبة من كلمتين أو أكثر مثل :

در آمدن = أن يدخل

عبور كردن = أن يعبر

عقب نشينى ماندن = أن يتقهقر

آغازكردن = أن يبدأ

پنهان كردن = أن يختفى

به جاى آوردن = أن يحل محل

وهـناك مصادر جعلية تتكون من الأسماء مضافاً اليها علامة المصدر مثل :

جنـگ = جنـگيدن - أن يحارب

فهم = فهميدن - أن يفهم

بلع = بلعيدن - أن يبلع

طلب = طلبيدن – أن يطلب

هراس = هراسيدن – أن يخاف

ترس = ترسيدن – أن يخاف

بوسه = بوسيدن – أن يقبل

ولكل مصدر مادة أصلية يأتى منها أزمنة المضارعة ومصدر مرخم يأتى منها أزمنة الماضى.

المصدر المرخم

يأتى المصدر المرخم من المصدر بعد حذف حرف النون مثل:

ساختن = ساخت | ديدن = ديد

رفتن = رفت | دادن = داد

نوشتن = نوشت | رسيدن = رسيد

شروع كردن = شروع كرد

بيرون رفتن = بيرون رفت

بالا رفتن = بالا رفت

ومن المصدر المرخم نأتى بما يلى:

١- اسم المفعول

يتكون من مصدر مرخم + هاء صامتة

أمثلة :

نوشتن = نوشته (مكتوب)

ساختن = ساخته (مصنوع)

بافتن = بافته (منسوج)

خواندن = خوانده (مقروء)

٢- الماضى المطلق:

الماضى المطلق زمن وقع فى الماضى بصفة مطلقة وحدث منذ زمن ويطلق عليه ماضى مطلق .

ويتكون من :

- ضمائر شخصية منفصلة + مصدر مرخم + ضمائر شخصية متصلة .

أمثلة :

المصـــــدر = رفتن

المصدر المرخم = رفت

من رفتم	ما رفتيم
تو رفتى	شما رفتيد
او رفت	ايشان رفتند

المصدر: شروع كردن

من شروع كردم	ما شروع كرديم
تو شروع كردى	شما شروع كرديد
او شروع كرد	ايشان شروع كردند

ويمكن الاستغناء عن الضمائر الشخصية المنفصلة مثل:

ديدم	ديدى	ديد
ديديم	ديديد	ديدند

فـــى زمن الماضى المطلق تأتى كلمات تفيد زمن الماضى المطلق مثل :

دى - ديروز - ديشب

گذشته = سال گذشته - ماه گذشته

اسم فى الزمن الماضي :

رضا پهلوى - فراعنه - انوشيروان

أمثلة من الجمل المنتهية بالماضي المطلق :

١- پروين آمد .

٢- پدر به حميد گفت .

٣- حميد كتاب را آورد .

٤- عبد المطلب پيغمبر(ص) را برحليمه عرض كرد.

٥- من روز شنبه به كتبخانه رفتم .

٦- نيروهاى دشمن نزديك مواضع ما مستقر كردند .

٧- سرپرست كمسيون اسراى ادعاهاى مربوط به بدرفتارى اسيران را به شدت محكوم كرد .

٨- فراعنه هرمها راساختند .

٩- عمر خطاب كسرى يزد گرد سوم را محاربه كرد .

١٠- طاهر حسين أمين عباسى راكشت .

الترجمة

١- جاءت پروين

٢- قال الأب لحميد .

٣- أحضر حميد الكتاب .

٤- عرض عبد المطلب النبى (ص) على حليمة .

٥- ذهبت الى المكتبة يوم السبت .

٦- تمركزت قوات العدو بالقرب من مواقعنا .

٧- انتقد مسئول لجنة الأسرى بشدة الادعاءات الخاصة بسوء معاملة الأسرى .

٨- بنى الفراعنة الأهرام .

٩- حارب عمر بن الخطاب يزجرد الثالث .

١٠- قتل طاهر بن الحسين الأمين العباسى .

٣- الماضى الاستمرارى (ماضى استمرارى)

الماضـــى الاستمرارى زمن واقع فى الماضى ويتكرر حدوثه، يفيد استمرار حدوث الفعل فى الماضى.

يتكون الماضى الاستمرارى من :

مى أو همى + الماضى المطلق

أمثلة :

مى ديدم – مى ديدى – مى ديد –

مى ديديم – مى ديديد – مى ديدند

دادن :

من ميدادم – توميدادى – او ميداد – ماميداديم

شما ميداديد – ايشان ميدادند

و الماضى الاستمرارى نوعان :-

١- ماضى استمرارى كامل وهو ما سبق شرحه .

٢- ماضى استمرارى ناقص و يتكون من:-

ماضى مطلق + ى مع جميع الضمائر ما عدا ما وشما

أمثلة :

من كردمى

توكردئى

او كردى ....

ايشان كردندى

أدوات الماضى الاستمرارى:

يـــأتى مـــع الماضـــى الاســـتمرارى كلمات تفيد الاستمرار هى: چون – وقتى كه – هروز – هميشه

أمثلة للماضى الاستمرارى الكامل :

١- چون محمد ميرسيد شيرين رفت.

٢- وقتى كه استاد درمى آمد دانشجويان نشستند.

٣- چون فرمانده ميرسيد سربازان صف كشيدند .

٤- هميشه پسران را نصيحت ميكرد .

٥- هروز من بدانشكده ميرفتم .

الترجمـــة

١- عندما وصل محمد ذهبت شيرين .

٢- عندما دخل الأستاذ جلس الطلاب .

٣- عندما وصل القائد اصطف الجنود .

٤- كان ينصح الأولاد دائماً .

٥- اذهب إلى الكلية كل يوم .

٤- الماضى النقلى:

الماضى النقلى على نوعين وهما حدث وقع فى الماضى وانتهى مثل: كتاب را خوانده ام (قد قرأت الكتاب)

وحدث وقع فى الماضى ولا يزال أثره:

حسن خوابيده است (قد نام حسن)

حسين ايستاده است (لا زال حسين واقفا)

و الماضى النقلى يتكون من:

اسم مفعول + تصريف استن وهى:

استم – استى – است

استيم – استيد – استند

و اختصارها:

ام – اى – است

ايم – ايد – اند

أمثلة:

کردن :

کرده ام　　کرده ای　　کرده است

کرده ایم　　کرده اید　　کرده اند

گرفتن :

گرفته ام　　گرفته ای　　گرفته است

گرفته ایم　　گرفته اید　　گرفته اند

تمـــرين

مکه سرزمینی که من در آن بدنیا آمده ام ودر آن بزرگ شده ام میهن من است پدر وما درم نیز چون من دراینجا بدنیا آمده اند ، پدر بزرگان من که پدر وما در نام آنان رابه احترام یاد میکنند بزرگانی که نام آنان را در تاریخ می خوانیم همه درخاك این سرزمین به خواب آرامیده اند ، طبیعتی که مناظر زیبائی آن از هرسوگسترده است کتابهایی که فکرم را پرورش می دهد زبانی که با آن کتابها را می خوانیم ، برادر ،

خواهـــر ودوستانم وملت بزرگـــی که من فردی از آنها

خلاصـــه هرچـــه می بینم وهرچـــه دوست دارم

جزء میهن من است ، من هنوز به اندازه ٔ کافی بزرگ

نشـــده ام که در آن هـنـگام کـــه به سن قانونی می رسم

وظایف مهمتری دارم که باید نسبت به میهن خود انجام

دهم .

استخرج من القطعة :

١ - الأفعال التی فی زمن الماضی النقلی .

٢ - الكلمات المنتهية بالياء مع بيان نوع الياء .

٣ - جملة اسمية و بين أركانها .

٤ - تركيبا اضافياً و آخر وصفياً و بين أركانهما .

٥ - الأسماء المفردة وضعها فی الجمع .

٦ - الأسماء التی فی الجمع وهات مفردها .

٥- الماضى البعيد

حدث وقع فى الماضى وسبق حدوثه حدث آخر

يتكون الماضى البعيد من:

اسم المفعول + تصريف بودن

بودم - بودى - بود - بوديم - بوديد - بودند -

أمثلة :- **گرفتن**

گرفته بودم　　گرفته بودى

گرفته بود　　گرفته بوديم

گرفته بوديد　　گرفته بودند

رفتن

رفته بودم　　رفته بودى

رفته بود　　رفته بوديم

رفته بوديد　　رفته بودند

تمريـــــن

جمعيت هلال أحمر

درحـــدود صـــد ســـال پيش نويسنده اى ازمردم سويس دربـــارهء وضـــع نـــاگـــوار زخميان يكى ازجـــنـــگهـــا كتاب كوچـــكى نوشته بود ، او دراين كتاب پيشنهاد كرده بود كه ازميان مردم گروههاى داو طلـــب شـــوندتا به يارى زخميان وبيماران ميدانهاى جنـــگ بشتابند پيشنهاد اين نويسنده سبب شد تاجمعيتى بـــراى نجـــات زخيمان و آسيب ديدگان جنـــگ تشكيل شـــود ، ايـــن جمعيت هسته اى نخستين جمعيت بين المللى صليب سرخ است كه دركشور ما جمعيت هلال احمر ناميده مى شود .

المفردات:

نويسنده اى : كاتب　　مردم سويس : أهالى سويسرا

درباره : حول　　ناگوار : مزرى

زخيمان : الجرحى　　پيشنهاد : اقتراح

گروهها : جماعات **داو طلب** : متطوع

بیماران : مرضى **نجات** : انقاذ

آسيب ديدگـــان : المتضررون **هسته** : نواة

جمعيت بين المللى : جمعية دولية

١-ترجم النص .

٢-استخرج الأفعال التى فى الماضى البعيد .

٣-هات تركيبا اضافياً و آخر وصفياً .

٤-استخرج الكلمات المفردة و اجمعها و هات مفردها.

٦- الماضى الالتزامى (الشكى)

حدث وقع فى الماضى ولكن يشك فى وقوعه ويتكون من:

اسم مفعول + تصريف باشيدن فى المضارع الالتزامى

أمثلة :

رفته باشم	رفته باشى	رفته باشد
رفته باشيم	رفته باشيد	رفته باشند

شروع كردن

شروع كرده باشم	شروع كرده باشى
شروع كرده باشد	شروع كرده باشيم
شروع كرده باشيد	شروع كرده باشند

و تأتى معه كلمات : بايد ، شايد

المادة الأصلية

المـادة الأصلية هى الأصل الذى يدخل فى تكوين أفعال المضـارعة والأمر و النهى و المستقبل و المشتقات و المادة الأصلية يمكن استخراجها من المصادر تبعا لما يلى:

١- المصـادر التـامة: هى المصادر التى تتفق حروف مادته مع حروف المصدر بعد حذف علامة المصدر مثل :

خوردن = خور **بافتن** = باف

رسيدن = رس **شمردن** = شمر

ماندن = مان **آوردن** = آور = آر

٢- المصـادر القياسـية: وهـى التى تختلف مادتها الأصلية عن المصدر اختلافا يسيرا مثل :

ساختن = ساز **آموختن** = آموز

انداختن = انداز **سوختن** = سوز

نواختن = نواز **يافتن** = ياب

شناختن = شناس

٣- **المصادر السماعية**: وهى المصادر التى تختلف مادتها عن المصدر اختلافا كبيرا مثل :

دادن	=	ده	**ديدن**	=	بين
آمدن	=	آ	**رفتن**	=	رو
شكستن	=	شكن	**نوشتن**	=	**نويس**
كردن	=	كن	**شنيدن**	=	شنو
نهادن	=	نه	**مردن**	=	مير
زدن	=	زن	**گشتن**	=	**گرد**

ومن المادة الأصلية تأتى أزمنة المضارعة

١- المضارع الالتزامى:

يعبر عن حدث يقع فى الحال أو المستقبل ويشك فى وقوعه ويأتى معه كلمات كاش - شايد .

تكوينه :

يتكون من المادة الأصلية + الضمائر الشخصية

وهى : م - ى - د - يم - يد - ند

أمثلة :

رفتن = رو

روم	روى	رود
رويم	رويد	روند

ديدن = بين

بينم	بينى	بيند
بينيم	بينيد	بينند

كردن = كن

كنم	كنى	كند
كنيم	كنيد	كنند

١- محمد ازكلاس خروج كند .

٢- شايد محمد هفته آينده بقاهره بيايد .

٣- فردا من به اسكندريه روم .

٢- المضارع الاخبارى

يـــدل علـــى وقوع الحدث فى الحال أو المستقبل ويكون حدوثه مؤكدا .

تكوينه :

يتكون من مى أو همى +مادة أصلية + ضمائر شخصية

أمثلة

دادن = ده

مى دهم	مى دهى	مى دهد
مى دهيم	مى دهيد	مى دهند

مسافرت كردن = مسافرت كن

مسافرت ميكنم = مسافرت ميكنى

مسافرت ميكند = مسافرت ميكنيم

مسافرت ميكنيد = مسافرت ميكنند

تمار‌یـــــن

١-من بعضی ازکتابهای الغزالی را دیده ام .

٢- زمین به دور خورشید می گردد .

٣- گالیله در شهر بیزا زندگـــی می کرد .

٤-علی به مکه مسافرت رفت .

٥-ابـــن ســینا آنـچـه را کشف کرده بود بادانشمندان درمیان می نهاد .

٦-پروین کتاب می خواند .

٧-حسین فردا به خانه خود برمی گردد .

٨-هنوز أحمد به مدرسه نیامده است .

٩-فاطمه خوابیده است ولی شیرین نشسته است .

١٠- در تعطیلات تابستان هرروز به کتبخانه می رفتم.

١١- أحمد خانه راخرید .

١٢- رضا نزد أحمد رفت .

١٣- أحمد کتاب را برداشت .

١٤- سیمین آمد.

١٥- جیهان رفت .

اقرأ الجمل السابقة وحدد الفعل وزمنه وهات مصدره ومادته الأصلية.

نابينا

نابينائی در شبِ تاريك چراغی در دست وسبوئی بردوش راهی می رفت ، فضولی به وی رسيد و گفت : أی نادان روز وشب پيش تو يكسان استِ وروشنی و تاريكی در چشم تو برابر ؟ اين چراغ را فايده چيست ؟ نابينا بخنديد و گفت : اين چراغ نه از بهر خود است از برای چون تو كور دلان بی خرد است تا بآمن پهلو نزنند وسبوی مرا نشكنند .

توضيحات :

سبو = اناء فخار

نابينا = أعمی

كوردل = أعمي القلب

تاريك = مظلم

چراغی = مصباح

دوش = كتف

نادان = جاهل

يكسان = واحد

روشنی = النور و الضوء

برابر = متساو

بی خرد = مجنون

شكستن = ان يكسر

١- ترجم القطعة .

٢- استخرج الأسماء المنتهية بالياء و بين نوعها .

٣- استخرج الأفعال وبين أزمنتها و مصادرها وموادها الأصلية .

٤- استخرج جملة اسمية و أخرى فعلية وبين أركانهما.

الأفعال المساعدة

(أفعال معين)

وهى:شدن – بودن – استن – خواستن

أ– شدن

تعـــنى معنى فعل رفتن و گذشتن وكذلك فعل الصيرورة گرديدن ، وهى أيضا رابطة .

مثال :

– أفسوس كه سرمايه از كف بيرون شد .

(شد هنا بمعنى رفت)

وازدست أجل بسى جـــگرها خون شد .

(شد هنا بمعنى گرديد أى رابطة)

– و تستخدم شدن مع المبنى للمجهول.

ب– استن :

تستخدم استن كرابطة فى الجمل الاسمية .

هوشنـــگ پيراست

وفعل مساعد مع زمن الماضى النقلى :

ام – اى – است – ايم – ايد – اند

مثل :

شنيده ام – شنيده اى – شنيده است

شنيده ايم – شنيده ايد – شنيده اند

جـ - بودن

وتأتى كرابطة فى الجمل الاسمية .

محمد استاد بود .

على شجاع بود .

وتأتى كفعل مساعد مع الماضى البعيد .

رفته بودم - رفته بودى - رفته بود

رفته بوديم - رفته بوديد - رفته بودند

٤- خواستن.

معناه المستقل ان يأمل - يرغب

من چيزى نمى خواهم -كتاب راخواستم

وتأتى مع المستقبل :

خواهم ديد	**خواهى ديد**	**خواهد ديد**
خواهيم ديد	**خواهيد ديد**	**خواهند ديد**

المستقبل

المستقبل فعل فى الزمن الآتى ويتكون من تصريف خواستن فى المضارع الالتزامى + المصدر المرخم من الفعل المراد وضعه فى المستقبل .

وتصريف خواستن هو :

خواهم – خواهى – خواهد

خواهيم – خواهيد – خواهند

أمثلة :

١– فردا محمد بمدرسه خواهد رفت .

٢– سال آينده ما ليسانسه را خواهيم گرفت .

٣– ماه آينده ايشان به مدينه منوره خواهندرفت .

٤– فردا تودرس راخواهى نوشت .

٥– على وحسن فرداى صبح به دانشكده خواهند آمد.

الأمـر و النهـي

يـتكون الأمـر من المادة الأصلية للفعل مسبوقة بحرف الباء و تسمى باء الزينة .

الأمر المفرد

رفتن = برو **كردن** = بكن

شنيدن = بشنو **ديدن** = ببين

گفتن = بـگو **فرستادن** = بفرست

و اذا بدأ الفعل بحرف الألف قلبت الى ياء .

مثل :

افكندن = بيفكن

آمدن = بيا

آوردن = بيار – بياور

وفى حالة الجمع يضاف (يد) على المفرد .

دادن = بدهيد **خوردن** = بخوريد

گفتن = بـگوئيد **زدن** = بزنيد

النهي:

يتكون النهى من فعل الأمر مسبوقاً بحرف الميم .

خواندن = مخوان مخوانيد

خوردن = مخور مخوريد

زدن = مزن مزنيد

دويدن = مدو مدويد

ملاحظات

١-بــاء الزيــنة يجوز استخدامها ويصح الأمر دون استخدامها أيضا .

٢-أحــياناً يســتخدمون مــى قــبل فعل الأمر ليفيد الاستمرار أو التأكيد مثل

ميــگو - ميكوش

يقول ايرج ميرزا

در مدرسه ساكت ومتين شو

بيهوده متــگوى وياوه مشنو

أندر سر درس گوش ميباش

باهوش وسخن نيوش ميباش

ميكوش كه هرچــه گويد استاد

گيرى همه را بچابكى ياد

كم گوى و مــگوى هرچــه دانى

لب دوخته دار تا توانـــى

المعلوم و المجهول

المعلوم

الفعل المعلوم هو الذى يذكر فاعله مثال :

معلم درس راگفـــت

شاگرد كتاب راخواند

المجهول

هو الفعل الذى ينسب الى المفعول الصريح ويحل فيه المفعول محل الفاعل ومثال ذلك :

كتاب خوانده شد = قُرِئ الكتاب .

أحمد كُشته شد = قُتل أحمد .

وفى هذه الحالة يكون الاسم = مسندا اليه و الفعل مسند وعلى هذا فالفعل لا يكون مبنيا للمجهول الا اذا كان متعديا .

الفعل اللازم : هو الفعل الذى يكتفى بفاعله ولا يحتاج لمفعول صريح .

مثال ذلك :

حســن رفت (ذهب حسَن) محمد آمد (جاء محمد) عمرخوابيد (نام عمر) .

الفعــل المــتعدى : هــو الفعل الذى لا يكتفى بالفاعل ويحتاج لمفعول صريح .

مثال :

تقی کتاب را خرید = اشترى تقى كتاباً

محمد پسرش را نصيحت كرد = نصح محمد ابنه

وعلامة المفعول الصريح (را)

ملاحظات :

١-بعض الأفعال تكون لازمة و متعدية مثل :

شكستن – أن يكسر – أن ينكسر

- كاسه شكست (انكسرت الكأس)

- رضا كاسه راشكست (كسر رضا الكأس)

ومن الأفعال اللازمة و المتعدية :

پختن – آويختن – ريختن – گداختن – سوختن

٢- يمكن تحويل الفعل اللازم الى متعدى عن طريق اضافة اندن – أو ايندن مثل :

خندانيدن – خوابانيدن

٣- الفعل اللازم و المتعدى يحتاج لمفعول بواسطة ولكن المفعول الصريح خاص بالمتعدى مثال:

محمد ازمدرسه بخانه آمد وبخيابان رفت وهنا مدرسه وخانه وخيابان مفعول بواسطة .

المبنى للمجهول :

لتحويل الفعل من معلوم الى مبنى للمجهول يكون على النحو التالى :

١-اسم مفعول من الفعل المراد وضعه فى المجهول .

٢-تصريف شدن فى الزمن المراد وضعه فى المجهول.

مثال : ديدن

مبنى للمجهول فى الماضى المطلق :

ديده شدم	ديده شديم
ديده شدى	ديده شديد
ديده شد	ديده شدند

الماضى الاستمرارى :

ديده ميشدم	ديده ميشدى
ديده ميشد	ديده ميشديم
ديده ميشديد	يده ميشدند

الماضى النقلى :

ديده شده ام	ديده شده اى
ديده شده اسنت	ديده شده ايم
ديده شده ايد	ديده شده اند

الماضى البعيد :

ديده شده بودم		ديده شده بودى

ديده شده بود		ديده شده بوديم

ديده شده بوديد		ديده شده بودند

الماضى الالتزامى :

ديده شده باشم		ديده شده باشى

ديده شده باشد		ديده شده باشيم

ديده شده باشيد		ديده شده باشند

المضارع الالتزامى :

ديده شوم		ديده شوى

ديده شود		ديده شويم

ديده شويد		ديده شوند

المضارع الإخبارى :

ديده ميشوم		ديده ميشوى

ديده ميشود		ديده ميشويم.

ديده ميشويد		ديده ميشوند

المستقبل :

ديده خواهم شد		ديده خواهى شد

ديده خواهد شد		ديده خواهيم شد

ديده خواهيد شد		ديده خواهند شد

تمـاريــــن

١-استخرج الأفعال المعلومة والمجهولة فيما يلى :

نهاده باشد – مى توانست – رفت – نهاده شده است – ريخته شد – زد – ديده شود – گفته خواهد شد – ديده شديد – آورده است – ديده مى شود .

٢-ضع الأفعال التالية فى المبنى للمجهول :

١- باغبان گل رابه پسرداد .

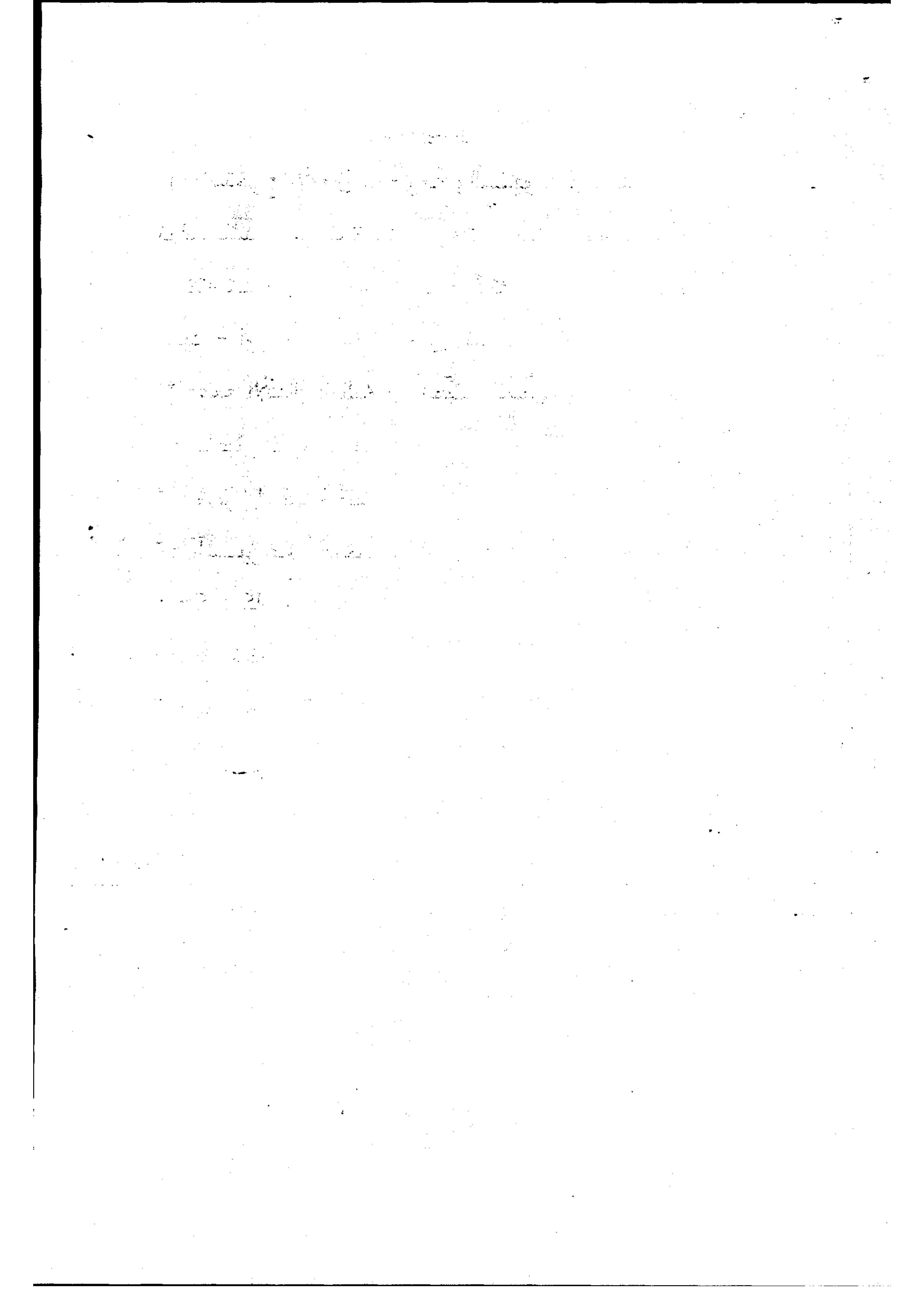
٢- شهرزاد قصة گفت .

٣- آشــپزغذا را پخت .

٤- كودكان ميوه ها را چيدند .

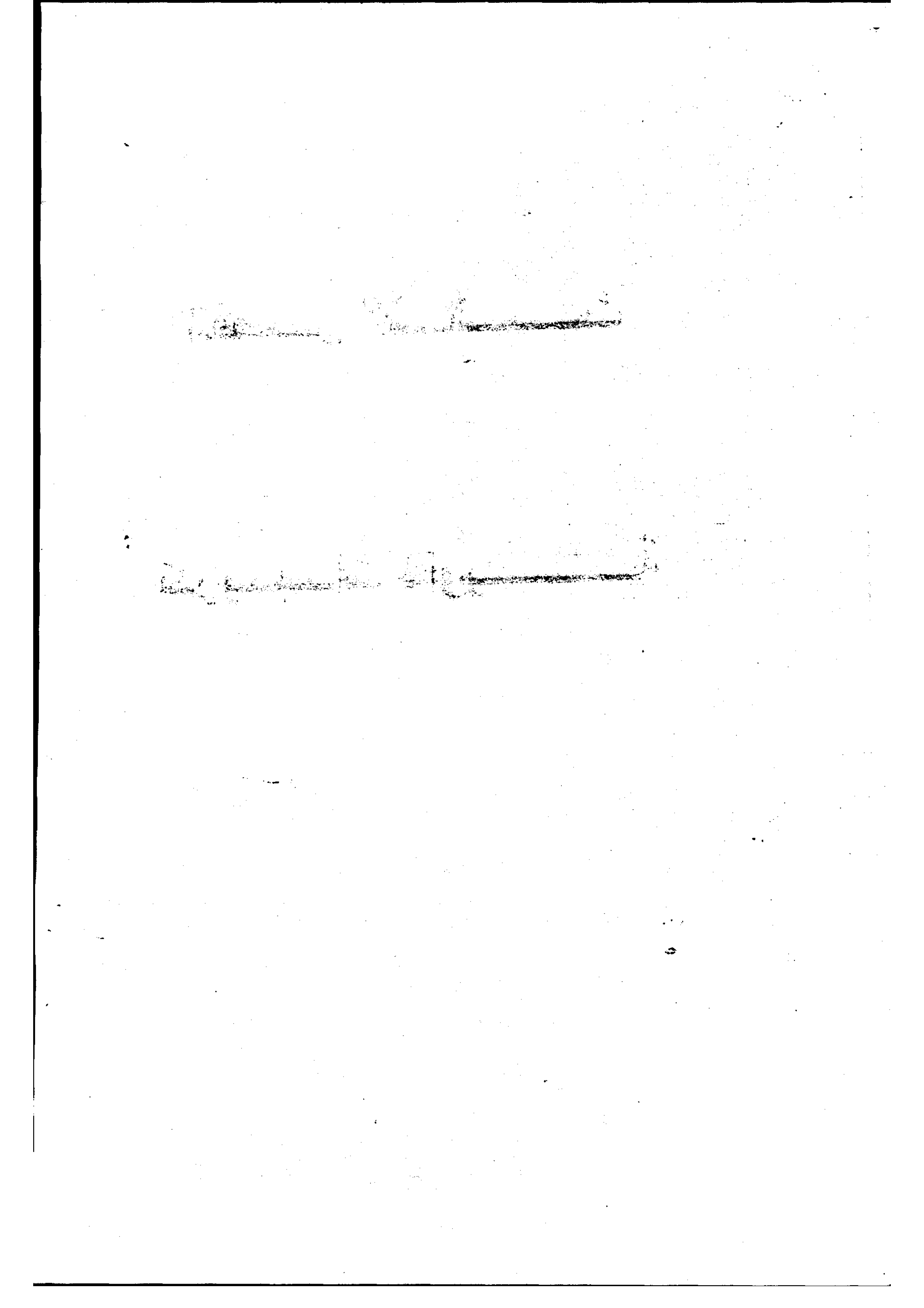
٥- بنّا خانه اى ساخت .

٦- على صدا شنيد .

الفصل الثالث

تدريبات لغوية

جشن نوروز

روز نوروز مردم ، در انتظار فرا رسیدن ساعت تحویل دور یکسفره جمع میشوند که به آن سفره ، هفت سین میگویند ، منظور از ساعت تحویل لحظه ای است که کرهٔ زمین به برج حمل منتقل شده است ، بهار - وبعبارات دیگر سال جدید - با آن شروع میشود .

سفره ء هفت سین چیست ؟

این یکمیزا ست که روی آن چیزهای خوردنی یا غیر خوردنی می چینند که نام هریک از آنها باحرف سین شروع میشود از قبیل سیب - سرکه - سماق - سبزی - سیر - سنبل - سکه ... الخ علاوه بر آن روی آن میز یکنسخه نیزاز قرآن مجید کمی آب در یک ظرف یک آیینه ، چند عدد شمع ، شیرینجات گونا گون وعکسهای کسانی ازافراد خانواده که در سفر هستند گذاشته میشود .

در سفرهء هفت سین آب رمز زندگی وحیات است، آیینه رمز فروتنی وخود شناسی است ، اما قرآن مجید بیدا است که یکی از سنتها یی است که با اسلام به این عید وارد شده است دراینجا میتوان گفت

كه سفره هفت سين نوروز شبيه به درختى است كه مسيحيان در روز تولد حضرت مسيح (ع) تنظيم مينما يندوبه آن درخت ميلاد ميگويند .

المفردات :

جشن : عيد   فرا رسيدن : حلول

دور : حول   كره‌ء زمين : الكرة الأرضية

خوردنى : قابل للأكل   مى چينند : يجمعون

سركه : خل   سبزى : خضرة

سير : ثوم   يك آيينه : مرآة

شيرينجات : حلويات   عكسهاى كسانى:صور الأشخاص

خانواده : أسرة   زندگـى : الحياة

فروتنى : التواضع   خود شناسى: ادراك الذات

١- ترجم النص .

٢- استخرج الجمل الإسمية وبين أركان كل جملة .

٣- استخرج الجملة الفعلية و بين أركان كل جملة .

٤- استخرج التركيبات الاضافية و بين أركانها .

۵- حلل ما يلی :

يكـــ سفره - سفرهء هفت سين - میـــگويند - لحظه ای - كرهء زمين - شروع ميشود - يك ميز - روی آن - چيزهای خوردنی - غير خوردنی - می چينند - يـــك ظرف - شيرينجات - عكسهای گونا گون - زندگـــی - فروتنی - خود شناسی - درختی است كه - مسيحيان - تنظيم مينما يند - ميگويند .

در بـــازار

دیروزمن وسهیل به بازار رفتیم ، سهیل ده تومان داشـــت، ولی من پول نداشتم، او بازار یکـــ کیف خرید، ولـــی آن کـــیف بزرگـــ نبود، سهیل برای آن فقط هفت تومان داد، وبرای او فقط یکتومان بماند ، چند ساعت در بازار ماندید ؟

آنجـــا فقط دو ساعت ما ندیم ولی قبل از ظهر به منزل نرسیدیم.

١- ترجم القطعة الى العربية .

٢- اســتخرج أفعال الماضى المطلق وهات مصادرها و الضمائر التى صرفت معها .

٣- ضـــع الأفعـــال التى بالقطعة مع الضمير ما مرة و ايشان مرة أخرى و غير ما يلزم .

٤- ضع الأفعال المثبتة فى النفى .

٥- استخرج جملتين فعليتين وبين أركان كل واحدة .

٦- ضع المصادر التالية فى زمن الماضى المطلق

شروع كردن	دادن
نوشتن	رسيدن
ديدن	رفتن

ضع المصدر التالى فى الماضى المطلق المنفى :

به جاى نشستن .

مشهد

من پارسال بمشهد رفتم، و پنج روز نزد برادرم مـــا ندم وقتی او صبح باداره میرفت من یکساعت در منزل تنها میماندم ، وبعد از ظهر از منزل بیرون می آمـــدم ، وشهر را تماشا میکردم ، دوسه ساعت اینجا و آنجا میرفتم ، واز بازار کتاب را میخریدم ، وقتی پـــس از ظهـــر میشد ،.برادرم کارش را تمام میکرد وزود بـــه خانه می آمدم ، وقتی از بیرون میرفتیم ، ودر یکرســـتوران ناهـــار میخوردیم ، سپس ، بیرون شهر میرفتیم.

١- ترجم النص .

٢- اســـتخرج الأفعـــال الـــتى فـــى زمـــن الماضى الاستمرارى و هات مصادرها .

٣-ضع المصادر الآتية فى زمن الماضى الاستمرارى :

دادن – پاسخ دادن – سخن گفتن .

٤- وقـــتى كـــه مـــن درس را (خوانـــدن) استاد (بیرون کردن).

ضع المصادرفى الجملة السابقة فى زمنها الصحيح .

زيارت أوربا

هفته گذشته دوستم میگفت که تو به اوربا رفته ای

آيا اين درست است که شما به اوربا مسافرت کرد اید؟

من به اروپا مسافرت نکرده ام ، برادرم حسن است که باروپا رفته است ، ماه گذشته او مسافرت کرده است او اروپا را قبلاً نديده است ، اول به ايتاليا رفته است ، در آنجا رم و نيز واتيكان را از نزد يك تماشا كرده است وسپس به فرانسه رفته است .

١- ترجم النص .

٢- استخرج الأفعال التى فى الماضى النقلى ، وهات مصادرها .

شكـــــار

عمویــم دیشب گفت که من برای شکار به شمال خواهــم رفــت پسرش محمود هــم با او خواهد بود صــبح زود ازمنزل بیرون خواهند آمد ، و آنها شش ســاعت درشــکار خواهند بود ، ایشان به دهی دور خواهــند رسید ، ودر جای بسیار خوب شکار خواهند کرد .

١- انقل النص الى العربية .

٢- استخرج أفعال المستقبل و هات مصادرها .

٣- ضع ما يلى في المستقبل : آمدن – ديدن – كردن

موش و گربه

اگر داری تو عقل و هوش

بیا بشنو حدیث گربه وموش

بگویم از برایت داستانی

که در معنی آن حیران بمانی

ای خردمند عاقل ودانا

قصهء موش و گربه بر خوانا

قصهء موش و گربهء منظوم

گوش کن همچو دُر غلطانا

از قضای فلك یکی گربه

بود فربه بشهر کرمانا

شکمش همچو طبل طبالان

دُم او همچو شیر غرانا

از نهیبش بوقت غریدن

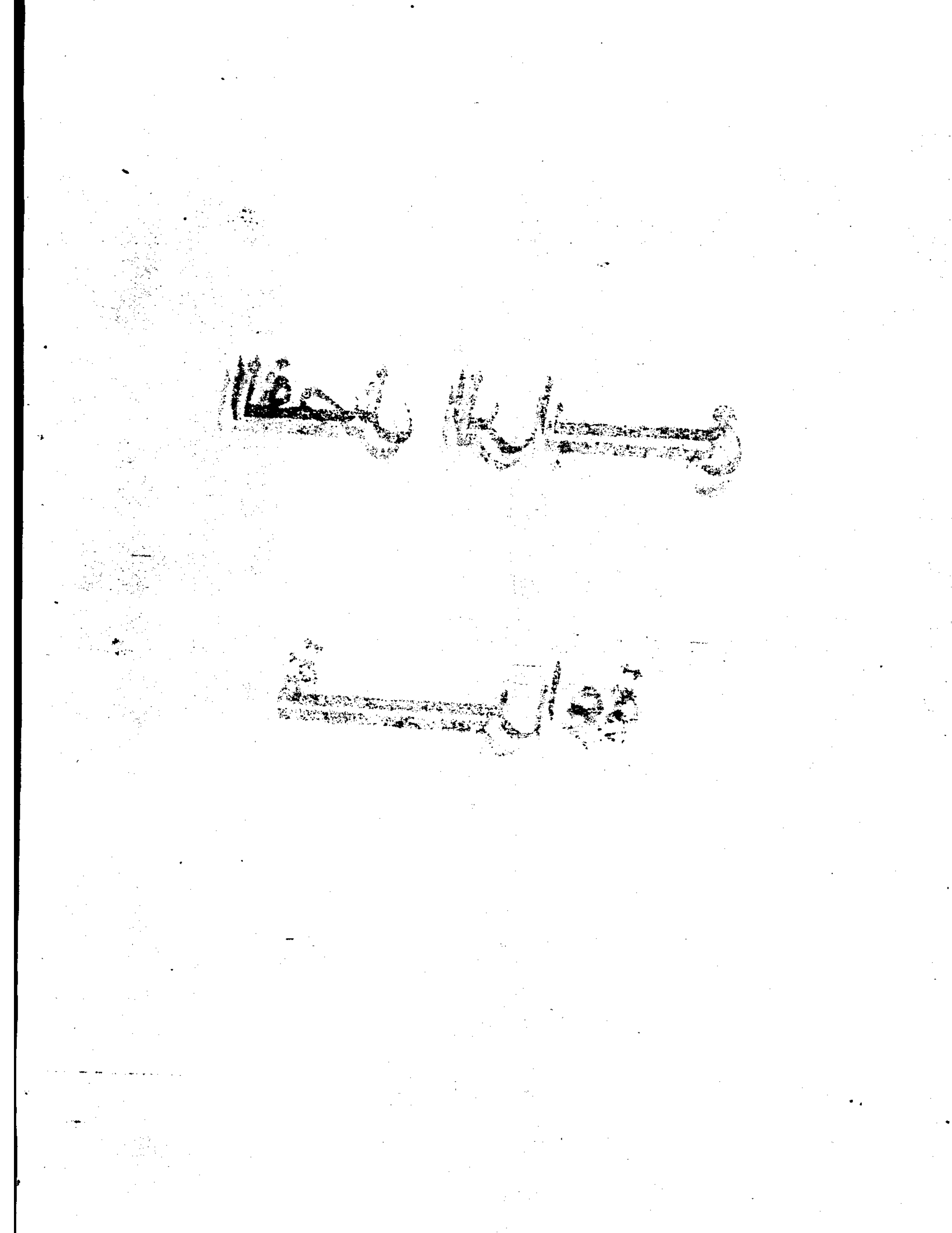
همه کس میشدی هراسانا

١- ترجم الأبیات .

٢- استخرج الأفعال وهات مصادرها وموادها الأصلیة .

الفصل الرابع

قراءة

درس أول

١- محمد دانش آموز هست	:	محمد تلميذ
٢- سعاد دانشجو هست	:	سعاد طالبة
٣- من پسر استاد هستم	:	أنا ابن الأستاذ
٤- ما دانشجويان هستيم	:	نحن الطلاب
٥- او آموز گار هست	:	هو معلم
٦- ايشان آموز گاران هستند	:	نحن معلمون
٧- تو مسلم هستی	:	أنتَ مسلم
٨- شما مسلمانان هستيد	:	أنتم مسلمون
٩- خيابان حج وسيع هست	:	شارع الحج واسع
١٠- ميدان حجاز دور هست	:	ميدان الحجاز بعيد
١١- اين كتاب سودمند هست	:	هذا الكتاب مفيد
١٢- اين دانشجو هوشيار هست	:	هذا الطالب ذكى
١٣- أحمد جوان هست	:	أحمد شاب
١٤- محمد پير هست	:	محمد شيخ
١٥- اين معلم دانشمند هست	:	هذا معلم عالم
١٦- اين دانشجو نشسته هست	:	هذا الطالب جالس
١٧- اين كتاب است	:	هذا كتاب
١٨- آن مداد است	:	هذا قلم رصاص
١٩- اين سه درخت است	:	هذه شجرات ثلاث
٢٠- اين قلمها سياه است	:	هذه أقلام سوداء

لغات (المفردات)

دانش آموز	: تلميذ
دانشجو	: طالب
پسر	: طالب
آموز گار	: معلم = استاد – مدرس
خيابان	: شارع = شاه راه = بزرگراه
دور	: بعيد # نزديك
سودمند	: مفيد # بى فايده
هوشيار	: ذكى # بيهوش
جوان	: شاب # كودك
پير	: شيخ
دانشمند	: عالم
نشسته	: جالس # ايستاده
درخت	: شجرة
سياه	: أسود # سفيد

الهدف:

١-قراءة الجمل .

٢-التعرف على الجمل الاسمية .

٣-التعرف على أسماء الاشارة .

٤-التعرف على الجمع

درس دوم

نام کشورها و ملل

- عربستان سعودی (پادشاهی) (پایتخت - ریاض)
- جمهوری اسلامی ایران (تهران)
- جمهوری عربی مصر (قاهره)
- جمهوری آرژانتین بوئینوس آیرس
- انگولا لواندا
- اتریش وین
- جمهوری فدرال آلمان برلین
- جمهوری دموکراتیك فدرال أثیوبی آدیس آبابا
- پادشاهی اردن هاشمی عمان
- افریقای جنوبی پروتوریا
- أفریقای مرکزی بانگی
- اندونزی جاکرتا
- پادشاهی متحد بریتانیای کبیر = انگلستان - لندن
- اکراین کیف
- السالوادور سان سالوادور
- اورگوئه مونت ویدئو
- کشور امارات متحد عربی(فدراسیونی متشکل از ۷ امیرنشین) أبو ظبی
- أوگانده کامبالا
- ایالات متحده أمریکا واشینگتون

کشور	پایتخت	کشور	پایتخت
سنگال	داکار	سوئد	استکهلم
سنگاپور	سنگاپور	سوئیس	برن
سومالی	موگادیشو	غنا	أکرا
پادشاهی عمان	مسقط	فیلیپین	مانیل
فرانسه	پاریس	قبرس	نیکوزیا
قرقیز ستان	بیشکیک	قزاقستان	آقی مولا (آلماتی)
دولت قطر	دوحه	کره شمالی	پیونگ یانگ
کانادا	اتاوا	کرواسی	زاگرب
کنگو	برازاویل	کره جنوبی	سئول
کوبا	هاوانا	کینه	کوناکری
کینه بیسائو	بیسائو	کینه استوائی	مالایو
لوکزامبورگ	لوکزامبورگ	لهستان	ورشو
جماهیر عربی سوسیالیستی خلق لیبی : طرابلس			
مالت	والتا	مالدیو	ماله
مالزیا	کوالالومپور	مغولستان	اولان باتور
مقدونیه	اسکوپیه	مجارستان	بوداپست
مکزیك	مکزیکوستی	پادشاهی مغرب	رباط

نروژ	اسلو	نیجر	نیامی
نیجریه	آبوجا	واتیکان	واتیکان
هند	دهلی نو	ونزویلا	کاراکاس
یمن	صنعا	ویتنام	هانوی
یوگسلاوی	بلگراد	یونان	آتن
هلند	امستردام		

دولت برونئی	بندر سری بگاوان
بلژیک	بروکسل
بلغارستان	صوفیا
بورکینا فاسو	واگادوگو
بنگلادیش (جمهوری مردم بنگلادش)	داکا
بوسنی وهرز گوین	سارایوو
بولیوی	لاباز
پاناما	پاناما
پرتقال	لیسبون
پرو	لیما
جمهوری اسلامی پاکستان	اسلام آباد
تاجیکستان	دوشنبه
تانزانیا	دار السلام
ترکمنستان	عشق آباد

ترکیه	آنکارا
چاد	ان جامنا
چک	پراگ
چین	پکن
فدراسیون روسیه	مسکو
روسیه سفید بیلاروس	میشک
رومانی	بوخارست
ساحل عاج (کوت دیوو آر)	یاموسوکرو
زلاندنو	ولینگتون
زیمبابوه	هراره
ژاپن	توکیو
سری لانکا(جمهوری دموکراتیک سوسیالیتی سری لانکا)	کلمبو

درس ـــــ ؛

نام أمكنه

منظومهٔ شمسی

مشخصات کشورهای جهان

نقشهٔ آب وهوای جهان

نقشهٔ پوشش های گیاهی

جمعیت

اقیانوس

کرهٔ خورشید

کرهٔ زمین

نقشهٔ طبیعی

" " " سیاسی

" " " اقتصادی

" " " راه ها

" " " میزان بارندگـــی

" " " حیات وحش

" " " حوضه رودخانه ها

دریاها

اقیانوس کبیر

" " " أطلس (اتلانتیك)

" " " هند

" " " منجمد شمالی (جنوبی)

دریای مد یترانه

دریای کارئیب

دریای سیاه

" " " سرخ

" " " بالتیك

دریاچه ها
کانال ها
کانال سوئز
کانال ولگا
روده‌ا
رودنیل

رود آمازون

رود می سی سی پی
رود سند
رود فرات
رود آمودریا
رود تیمز (تایمز)
سدها
آبشار ها
آبشار نیاگارا

صحراها

صحرای بزرگ افریقا
صحرای عربستان
صحرای کالاهاری
صحرای نامیب
صحرای قره قوم
صحرای بزرگ هند
صحرای سومالی
کویر لوت

قله ها

اورست
دماوند

تنگه ها

تنگهء باب المندب
تنگهء بسفر
تنگهء جبل طارق
تنگهء دار دانیل
تنگهء مالاکا
تنگهء هرمز

آتشفشانها

آتشفشان اتنا

جزایر

جزیرهء سوماترا
جزیرء ابو موسی
جزیرهء تنب بزرگ
جزیرهء تنب کوچگ

درس چهـــارم

ایـــران

کشور ایران در حدود یك و نیمه میلیون کیلومتر مــربع وسعت (هفدهمین کشور جهان) در نیمکرهٔ شـمالی ، نیمکرهٔ شرقی در قارهٔ آسیا ودر قسمت غــربی فــلات ایران واقع شده وجزء از کشور های خاور میانه است .

همسایـــگـــان ایران وطول مرزهای مشترك آنها با ایران عبارتند از:آذر بایجان (در حدود هفتصد کم) ارمنســتان (چهل کـم) ترکمنســتان (یك هزار) أفغانستان (یك هزار) پــاکستان (یك هزار) ترکیه (پانصد) عراق (یك هزار و پانصد) دریای خزر ، دریای عمان ، خلیج عربی می باشد .

واحــد پول ایران ریال است ، هرده ریال یکــ تومان است ، وهر هفت هزار ریال معادل یکــ دلار أمریکا می باشد ، میزان تولید ملی درسال ۱۳۷۵ هــ ش حدوداً بالغ بر ۲۲۹,۹۲۲ میلیارد ریال بوده است کــه ســهم هــریکــ از بخشها در تولید خالص ملی

عبارتند از : کشاورزی ، نفت ، صنایع و معادن وخدمات ، جمعیت فعّال کشور در حدود شانزده میلیون نفراست وتعداد بیکاران در کل کشور یک ونیمه میلیون نفر می باشد .

لغات

کشور : **دولة** نیمکره : **نصف الكرة**

فلات : **صحراء** خاور میانه : **الشرق الأوسط**

همسایگان : **جیران** مرزها : **حدود**

دریا : **بحر** پول : **عملة**

میزان تولید : **مستوى الانتاج** ملی : **الوطنی**

بخشها : **أقسام – أنواع**

کشاورزی : **الزراعة**

جمعیت فعّال : **القوى العاملة**

بیکاران : **العاطلون**

درس پنجم

کشاورزی

مهمترین محصولات کشاورزی عبارتند از :

گندم ، جو ، سبزیجات ، حبوبات ، میوه ، پنبه ، تنباکو ، خرما ، برنج ، ذرت ، چای ، صیفی جات (خربزه - هندوانه - خیار - وبادنجان) ، کنف (کتان) ، مرکبات (لیمو - نارنج - پرتقال) نیشکر و چغندر قند که از مناطق مختلف ایران بدست می آید .

دامپروری

در نقاط مختلف به صورتهای پراکنده یا مجتمع دامپروری رواج داشته بخصوص در خراسان ، استان مرکزی ، آذربایجان ، کردستان وفارس بیشتر به آن توجه می شود ، گاو و گوساله ، گاومیش ، گوسفند ، مرغ ، بزوبزغاله دامها موجود است .

تعداد دامهای موجود زنده درسال ۱۳۷۲هـ .ش بوده است گوسفند ۳۷۰۰۰۰۰۰راس ، بزوبزغاله ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ راس ، گاو و گوساله ۵,۰۰۰,۰۰۰ راس بوده است .

لغـــــات

گندم	: القمح	جو	: الشعير
سبزيجات	: خضروات	ميوه	: فاكهة
پنبه	: قطن	خرما	: البلح
برنج	: ارز	ذرت	: الذرة
نيشكر	: قصب السكر	بدست مى آيد	:تنتج
دا ميرورى	: تربية	پراكنده	: متفرقة

الحيوان

مركزى	: الوسطى	گـاوميش	: جاموس
دامها	: حيوانات	زنده	: حية

درس ششم

معادن وصنایع

مهمترین معادن فلزی و غیر فلزی عبارتند از
زغال سنگ ، مس ، سنگ آهن ، سنگ طلا ،
سرب نمك ، گچ ، وشن است ، اما صنایع صنعت
فولاد وذوب آهن است که در شهرهای أهواز و
أصفهان شروع شد ، واین رشته از صنعت رفته رفته
کشور ایران به سطح جهانی تولید خواهد رسید . نفت
از صنایعی است که در ایران سابقهء طولانی داشته
وهم اکنون امور مربوط به کلیهء مراحل استخراج و
پالایش آن توسط متخصصین ایرانی انجام می شود ،
صنایع پتروشیمی در مجتمع پتروشیمی شیراز ،
آبادان ، خارك ، و فارابی می باشد ، از مهمترین
تولیدات صنعتی کشور روغن نباتی ، قند وشکر
مهمترین شیر ، فرش ماشینی ، سیگار ، أنواع
پلاستیک ، روغن موتور ، پودرهای شوینده وصابون
کارتن ، کاغذ ، ششه جام ، چینی بهداشتی
ظروف چینی وسرامیک ، بخاری ، یخچال و

فریزر ، چـــاروبرقی ، ماشین لباسشوئی ، تلفن و
تلویزیون رنگـی و تلویزیون سیاه و سفید ، أتومبیل
سواری ، وانت ، تراکتور ، اتوبوس ومینی بوس
وجیب است . از مهمترین صنایع ملی وبومی قالی
بافی (قالیبافی) گـلیم بافی ، سفال سازی ،
ورشوکاری (فضیات) منبت کاری (الحفر علی
الخشب) است .

درس هفتم

سازمانهای بین المللی

- سازمان ملل متحد .
- سازمان همکاری اقتصادی (اکو) .
- اژانس بین المللی انرژی اتمی (یا آآ) .
- بانک بین المللی ترمیم و توسعه (بانک جهانی).
- سازمان بین المللی هوا پیمائی کشوری (ایکائو) .
- انجمن بین المللی و توسعه (آیدا) .
- صندوق بین المللی توسعه کشاورزی (ایجاد).
- اتحادیه کشورهای عرب .
- سازمان بین المللی کار (آیلو) .
- صندوق بین المللی پول (ایمف) .
- سازمان بین المللی خطوط کشتیرانی (ایمو) .
- اتحادیه بین المللی ارتباطات راه دور (ایتو) .
- سازمان آموزش علمی وفرهنگی (یونسکو) .
- اتحادیه پُست جهانی (یوپو) .
- سازمان بهداشت جهانی (وهو) .

- شوارى همكارى كشورهاى خليج عربى .
- سازمان هواشناسى جهانى (ومو) .
- سازمان كنفرانس اسلامى (ايكو) .
- سازمان كشورهاى صادركننده نفت (اوپك) .
- سازمان همكارى عمران منطقه اى (آر سى دى).
- كنفرانس تجارت وتوسعهٔ ملل متحد (اونكتاد) .
- مؤسسهٔ كمك وكار ملل متحد براى پناهندگان فلسطين در خاور نزديك (آنروا) .
- كنفرانس سران عرب .

درس هشتم

حمل و نقل و ارتباطات

- رودهای قابل کشتیرانی .
- أنـواع راه هـا : أزاد راه - بـزرگراه - راه أصلی ، راه فرعی اسفالته وراه فرعی شنی .
- راه آهن - ایستگاه راه آهن . خطوط آهن .

* فرودگاه های ایران : تهران - شیراز - أصفهان ، زاهدان ، مشهد ، بندر عباس، آبادان ،تبریز ، اهواز، رشت ، لار ، وکیش است .

- ارتباط دریایی ایران باکشورهای مختلف جهان بیشـتر از طریق خلیج عربی ، تنگـهٔ هرمز ودریای عمان صورت می گیرد .
- مهمترین بنادر بزرگانی ، بندر خمینی ، بندر بوشهر بندر انزلی وبندر عباس است .

- خط تلفن .
- مرسوله پستی .
- شرکت پست .

درس نهم

تبریکهای عید

- عید مبارک باد .
- سال نو را بتو ودوستانت تبریک میگویم .
- عید قربان را بتو وخاندانت تبریک میگویم .
- حلول عید فطر را غنیمت شمرده ، بهترین شاد باشهای خودرا خدمت جنابعالی وفامیل ارجمندتان تقدیم میدارم .
- پدر بزرگوار ... دست شمارا بوسیده ودر آستانه این عید ، سلامتی خانواده را در سایه تندرستی وموفقیت شما ،از خداوند ارزو مینمایم .
- تبریکات و احساسات قلبیم را را بآنمادر عزیز تقدیم داشته ، طول عمر و سلامیت را آرزومندم.
- خیلی ممنون ، سلام خدمت شما دارند .
- خو شحال شدم شمارا دیدم .

- حال شما چطور است ؟ چطورید ؟ حال شما ؟ خوبید ؟ أحوال شما ؟ - حال شما چطوره ؟ خوبی ؟ درچه حالی درچه حالید ؟ چه می کنید ؟ حالت چطوره ؟ چطوری ؟

- الحمد لله - خوبم - بدنیستم - متشکرم - سپاسگزارم ، قربان شما - خدا را شکر زنده ایم : شکر ، ممنون - متشکر - قربون شما .

درس دهـــــم

در فرودگـــاه

- فرودگـاه کجا است ؟
- کجا میتوانم بلیط هواپیما تهیه کنم ؟
- آژانس مسافربری کجاست ؟
- اطلاعات پرواز کجاست ؟
- پرواز شماره هفتصد کی حرکت میکند ؟
- چـــه ساعتی به قاهره میرسد ؟
- لطفا زودترین پرواز را بمن بدهید .
- من میخواهم برای برگشت هم جا رزرو کنم .
- من دو بلیط به جده رزرو کنم .
- چمدا نهایم را کجا باید بدهم ؟
- اســـم و آدرستان را بمن بدهید ، ویک شمارهٔ تلفـــن کـــه هنگـام روز بشما دسترسی پیداکنم (باشما تماس بگیرم) .
- پاسپورتم (گذرنامه ام) را بایدکجا بدهم ؟
- هوا پیماکی پرواز میکند ؟
- میخواهم سه جا رزروکنم .
- آیا شام را درهواپیما میخوریم ؟
- هواپیما تأخیر دارد .

- چقدر بار میتوانم باخودم ببرم ؟
- گمرگ کجاست ؟
- بلیط شما أکی شده است ؟
- درب ورود مسافران - درب خـــــروج مسافران
- اطاق ترانزیت - مهماندار هواپیما
- کارت ورود وخروج کشور .
- کارت سوار شدن به هواپیما .
- ویزا .... اجازهء ورود
- عوض کردن پول
- کرایه .... اضافه بار
- ساک دستی - چمدان - بار
- در هنگام پرواز کم بندها را ببندید . پرواز کمر بندها را باز بکنید .
- لطفا به دستور العمل های ایمنی گوش بدهید ، خلبان صحبت میکند .....
- سیگار نکشید .
- من یک پتوی اضافی میخواهم .
- من حال تهوع در حال پرواز ، دارم .
- یک لیوان آب بمن بدهید .

- شما میتوانید ساکتان را بالای سرتان بگذارید .
- توالیت کجاست ؟
- چه مدت میخواهید اینجا بمانید ؟
- من یک ویزای ده روزه میخواهم .
- چمدانهایم را از کجا بگیرم .
- نرخ هرپاوند چقدر است ؟
- پاسپورتان را ببینم .
- من باید أثاثیهء شمارا بازرسی کنم.
- اسم کوچك (اسم أولی تان) چیست ؟
- اسم فامیلتان چیست .
- شمارهء پاسپورت .... صادره از ....
- تاریخ صدور
- آدرس دائم .
- بفرمائید – میتوانید بروید.
- خدا حافظ – سلام

درس یازدهـــــم

ســگ طمعکار

روزی سـگـی تکه ای گوشت ازیکـــ دکان قصابی ربـــود. وفـــرار کرد. در راه به پُلی رسید. وقتی از روی پُـــل می گذشت ، عکس خودش را در آب دید. خـــیال کـــرد که سـگ دیـگری است که او هم تکه ای گوشت را هم بدست بیاورد. سـگ تکهٔ گوشت خودش را برروی پل انداخت ودر آب پرید . اما در آب سگ دیـگری نبود ، سگ شناکرد واز آب بیرون آمد تاتکهٔ گوشت خودش را از روی پل بردارد . اما آن راهم پـــیدانکرد چـــون سـگ دیـگری آن را پیدا کرده بود و گـریخته بود .

لغـــات

طمعکار	: طمّاع	تکه	: قطعة
گوشت	: لحم	ربود	: خطف
پُلی	: جسر	روی پل	: فوق الجسر
می گذشت	: حر	عکس	: صورة
خیال کرد	: ظن	دهان	: فم
بدست بیاورد	: یستولی	انداخت	: رمی

پرید : طار (قفز) **شنا** : سبح

بیرون آمد : خرج **بردارد** : یلتقط

پیدانکرد : لم یعثر **پیداکرد** : رأی– عثر

گریخته بود : هرب

چوپان و گرگ

چوپانی هر روز گوسفندانش را برای چرا به کوههای نزدیک دهکده اش می بُرد . این چوپان از فریب دادن روستائیان لذت می بُرد . به همین سبب وقتی به کوه می رسید فریاد می زد : گرگ آمد ! گُرگ آمد . روستائیان به کمک أو می شتافتند ، اما گُرگی نبود ومی فهمیدند که چوپان این شوخی را چند بار تکرارکرد وشروع به کوسفندان حمله کرد .

روزی واقعاً گرگی به دریدن گوسفندان کرد چوپان بصدای بلند فریاد زد : گرگ آمد ! أما این بار هیچکس به کمک او نیامد . چون روستاییان گمان کردند که چوپان بازهم دروغ می گوید . چوپان دروغگو نتوانست خودش بتنهایکاری انجام دهد و گرگ بسیاری از گوسفندان را کشت .

لغـــات

چوپان :راعی أغنام — گوسفندان : اغنام

چرا : الرعی — کوهها : مرتفعات

نزدیک : جوار — دهکده : قریة

می بُرد : یأخذ — فریب دادن : خداع

روستائیان : القرویون — لذت می بُرد : یستمتع

فریاد زد : صاح — کمک : مساعدة

می شتافتند : اسرعوا — دروغ : کذب

شوخی : مزاح — بار : مرة

حمله کرد : هاجم — دریدن : الفتك

گمان کردند : ظنوا — دروغگو : الکذاب

بتنهائی : بمفرده — انجام دهد : ینهی

کُشت : قتل

پیرمرد و پسرانش

پیر مردی سه پسر داشت که اغلب اوقات بایکدگر نزاع می کردند ، پدر أغلب آنها را نصیحت می کرد که باهم مهربان باشند ، اما آنان چندان اعتنایی به سخنان او نمی کردند .

روزی پیرمرد پسران خود را صدا زد . وقتی که پسران آمدند . دسته ای چوب را به آنان نشان داد واز هریک از آنان خواست که دستهٔ چوبها را بشکند . هریک از پسران او باهمهٔ نیرویش سعی کرد واما موفق نشد که چوبها را بشکند . آنگاه پدر دستهٔ چوب را بازکرد واز فرزندانش خواست که چوبها را یکی یکی بشکنند . پسران این کار را بآسانی انجام دادند سپس پیرمرد روی به پسران خود کرد و گفت :

فرزندان من ببینید چه نتیجهٔ بزرگی در اتحاد وجود دارد اگر شما متحد زندگی کنید هیچکس نمی تواند به شما آسیب برساند أما اگر باهم نزاع کنید وپراکنده باشید همه به شما آسیب می رسانند .

لغات

پیرمرد	عجوز	**پسران**	اولاد
بایکدیگر	مع بعضهم	**نزاع می کردند** :	تنازعوا
مهربان	لطف - محبة	**سخنان**	كلام
صدازد	دعا	**دسته ای چوب**	حزمة حطب
بشکند	ان يكسر	**همه**	كل
نیرویش	قوته	**بازکرد**	فك
بآسانی	بسهولة	**بزرگی**	القوة - العزة
آسیب	ضرر	**پراکنده**	متفرق

گنج کشاورز

کشاورز پیری سه پسر داشت . پسران او هیچ کاری انجام نمی دادند و عمر شان را بیهوده می گذراندند . کشاورز از این خیلی نگران بود وقتی که کشاورز به بستر مرگ افتاد پسرانش را پیش خود خواند وبه آنان گفت : فرز ندانِ من باید راز مهمی را به شما بگویم در ملکی که برای شما به ارث می گذارم ، گنج بزرگی در زیر زمین پنهان است . پسران کشاورز با خوشحالی فریاد زدند : آن گنج کجاست ؟ کشاورز پیرگفت : من جای آن را درست نمی دانم ، شما باید برای یافتنِ آن همه مزرعه را بکَنید ، کشاورز بعد از گفتن این سخنان در گذشت .

بعد از مرگ پدر . پسران به أمید یافتن گنجِ بابیل و کلنگ شروع به کار کردند ، وخاك همهٔ ملك را زیروروکردند ، امّا گنجی پیدا نکردند ، چون گنج را پیدا نکردند ، زمین را کاشتند وبه امیدِ محصولِ آن نشستند . وقتی که زمان برداشت محصول فرارسید . محصول خیلی زیاد بود . زیرا آنان به اُمیدِ یافتنِ گنج زمین را خیلی خوب شخم کرده بودند . پسرانِ کشاورز از فروشِ محصولِ خود پوٰل بسیاری بدست

آوردند . آن وقت بود که فهمیدند منظور پدر خردمندشان را از گنج پنهان ، کار و کوشش بوده است .

کشاورز	فلاح - مزارع	
هیچ کاری	أی عمل	
انجام نمی	لا یقومون	
بیهوده	هباءً	
دادند	: بأی عمل	
نگران	قلق	
بستر مرگ	فراش الموت	
پیش خود	امامه	
خواند	استدعی	
راز	سر	
پنهان	مخفی	
باخو	بسعادة	
درست نمی	لا أعرف بدقة	
شحالی :		
دانم	:	
یافتن	ایجاد	
درگذشت	مات	
بکنید	أن یحفر - یقلب	
امید	أمل	
بیل	فأس	
کلنک	جاروف	
خاك	تراب	
زیرورو کردند	قلبوا	
کاشتند	زرعوا	
برداشت	حصاد - جمع	
شخم کرد	حرث	
فروش	بیع	
منظور	هدف	
کاروکوشش	العمل و السعی	

قاضی باهـــوش

مـــردی کیسه ای پول در خانهٔ خود داشت .
یکـ روز متوجه شد که کیسهٔ پولش گم شده است .
شکایت پیش قاضی رفت .

قاضـــی حـدس زدکـــه باید خدمتکاران آن مرد
کیسهٔ پول را دزیده باشند.

پس همهٔ خدمتکاران آن مرد را احضار کرد .
آنـگاه بـه هریکـ از آنها یکـ پـاره چوب داد که طول
همهٔ آنها برابر بود.
بعد به آنان گفت :
حالا همه به خانه هایتان بروید. وفردا به اینجا باز
گردید .

چوب مـــردی کـــه پـــول را دزیده باشد .
بـــه انـــدازهٔ پهـنای یکـ انـگشت از چوب دیگران
درازتـــر خواهدشـد. یکی از خدمتکاران که پول را
دزیده بود. به وحشت افتاد .
وترســـید کـــه شناخته شود . بنابر این وقتی به خانه
رسید.

پـــاره چوبـــش را به اندازهٔ پهنای یکـ انـگشت کوتاه کرد.

روز بعد وقتی همهٔ خدمتکاران به نزدِ قاضی رفتند . او گـفت که چـوبها یشان رانشان بدهند . قاضی چوبها را مقایسه کرد . وبزودی متهم را شناخت .

انـگــاه به فرمان قاضی مردِ دزد مجازات شد . وبه زندان فرستاده شد .

لغـــات

باهوش	ذکی	**پول**	نقود
متوجه شد	أدرك	**گـــم شده**	ضاع
خدمتـــگـــاران	خدم	**دزیده باشند**	سرقوا
احضار کرد	استدعی	**پـــاره**	**قطعة**
برابر	متساو	**خانه هایتان**	**منازلکم**
فردا	غداً	**بازگـــردید**	**تعودوا**
اندازهٔ پهنای	بمقــــاس بطول	**درازتر**	**أطول**
به وحشت افتاد	خاف	**به نزد**	عند
شناخته شود	یعرف	**بزودی**	بسرعة
فرمان	أمر	**مجازات**	عقاب
زندان	سجن		

ادیان عرب پیش از اسلام

در حجـــاز ، مکه و مدینه نقطهٔ اتصال تجارت هند و مصر وشام و یمن بود. بازارهای مکه که بعضی موسمی وبعضی همیشگـی برپامی شد. انبارها پراز کالا ، رفت وآمد مسافران وخریداران وفروشندگان ، بدیـــن شهر رونقی می داد بازار عکاظ وفراهم آمدن شـــاعران دراین بازار، نشانهٔ علنی است که مردم این شهرها زندگی مرفه تری داشته اند .

قریش به حکم برخورداری از زیرکی به مرور آیـــام ازدیـــگر قبایل پیش افتاده وریاست خود را درمکه استوار ساخته بودند.

دیـــن بیشـــتر مـــردم شبه جزیره عرب پیش از اســـلام بـــت پرستی بوده است، عبادت سنـــگ یکی دیـــگر از مظاهـــر بت پرستی بود، بت عزی سه درخـــت بود درجایی بین مکه وطایف که آن را نخله مـــیگفتـــند وخالد بن ولید آنرا از ریشه برکند ، بت بـــزرگ مکـــه وقریش هُبل بود پرستش ارواح آزار کننده ما نند جن وغول وعفریت نیز در نقاط مختلف شبه جزیره رایج بود .

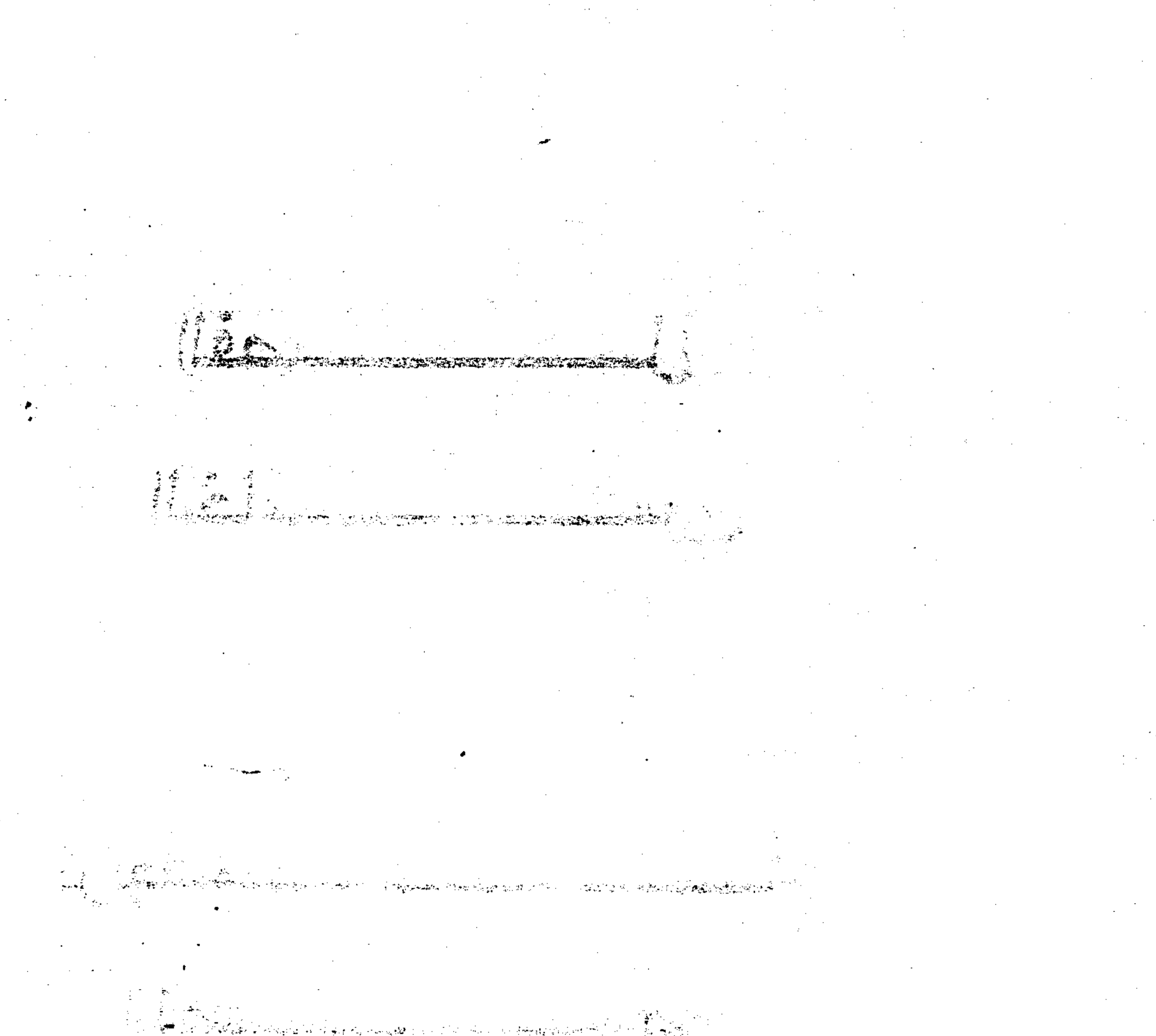
ازبــت پرستی که بـگذریم ادیان دیـگر ما نند یهودیـگری دریمن وخیبرویثرب ووادی القری رواج داشــت ، قــبایل تغلــب وغسان وقضاعه در شمال وســرزمین یمــن در جــنوب مسیحی بودند وتعالیم صابئیان درحران وشمال عراق شایع بود.

لغـــات

بازارها	أسواق	**همیشــگــی**	دائم
برپاشد	تعقد	**انبارها**	مخازن
کالا	بضائع	**رفت وآمد**	تردد وتعامل
خریداران	المشترون	**فروشندگان**	البائعون
فراهم آمدن	تجمع	**نشانه**	علامه-دلیل
مردم	أهالی	**مرفه تری**	رفاهیة
برخورداری	استفاده	**زیرکی**	ذکاء - مهارة
بت پرستی	عباده الأصنام		
سنــگ	حجر	**ریشه**	أصل
برکند	اجتث	**پرستش**	عبادة
آزار کننده	الضاره	**بــگذریم**	نترك - ندع
یهود یــگری	الیهودیة	**سرزمین**	منطقة
صابیئیان	الصابئة		

الفصل الخامس

ترجمة النصوص

الذئب و الحمـــل

وصــل ذئـب جائع عند الغروب الى حافة نهر ورأى هــناك حملاً ، كان الحمل أسفل منه يشرب من النهر فقال الذئب للحمل :

" يـا قلـيل الأدب ! لمــاذا تلــوث المـــاء ؟ إنـــنى لا أســـتطيع ان أشـــرب مـــاءً ملوثـــاً .

قـــال الحمــل : آسف جدا سيدى ولكن الماء يأتى من أعلى لأسفل فكيف ألوث المياء لك ؟

قـال الذئــب لماذا قالت أمك عنى فى الاسبوع الماضى أنى لص؟

أجـــاب الحمــل : إن أمـــى ماتــت منذ سنتين وليس لدى أم .

قال الذئب بغضب لابد أن أباك هو الذى أهاننى ،

قـال الحمــل : سـيدى الذئــب ، لــيس لــدى أب لأنه مات منذ سنة .

صاح الذئب فى عصبية ما علاقتى فى أن أباك قد مات إننى جائع ، ويجب أن آكل وأثناء حديثه قفز على الحمل ومزقه إرباً و أكله .

جـــو مكـــة

الجـــو فـــى مكة حار فى فصل الصيف ، وجو الرياض أكثر حرارة من جو مكة ، وجو المدينة أبرد مـــن جـــو مكـــة ، طقـــس المملكة العربية السعودية فى الصيف حار جداً.

جـــو أبهـــا أبرد من جو مكة ، ولكن جو حائل الأبـــرد ، سماء مكة صافية بشكل عام ، ولكن تظهر بعض السحب البيضاء فى الشتاء ، الأمطار بشكل عام فـــى صـــحراء شبه الجزيرة العربية أقل من صحراء ايران .

الثعلب و الغـــــراب

رأى غــراب قطعـــة جبن ، فالتقطها وطار الى شجرة عالية ، فرآه ثعلب ، فصمم أن يستولى على هذه القطعة من الجبن .

جـــاء الثعلب الى أسفل الشجرة ، وبدأ فى تملق الغــراب ، فصـــاح من تحت الشجرة : حسن حسن ، مـــا هــذا الطائر الجميل ! ما أجمل ريشه البراق لو أن صـــوتك بجمال ريشك لكنت جديراً أن يدعوك ملك الطـــيور . سُر الغراب من كلام الثعلب كثيراً ، ففتح فمه لينعق ، ولكن عندما فتح فمه سقطت قطعة الجبن مـــن فمـــه الى أسفل الشجرة ، فحملها الثعلب المكار و فر مسرعاً .

الأســد و الفـــأر

كــان أسد ينام فى غابة ، فجأة جرى فأر صغير من على أنفه ، فاستيقظ من نومه ، فغضب الأسد جدا فأمســك الفــأر فى مخلبه ، وأراد أن يقتله ولكن الفأر أبــدى العجز و الضعف الشديدين لإنقاذ روحه ، فرق قلب الأسد لحاله ، وأطلق سراحه .

وبعــد قلــيل سقط هذا الأسد فى شباك صياد ، فــزأر الأسد بصوتٍ عالٍ وحاول أن يخلص نفسه لكن جهوده للخلاص بلا فائدة ، وفى نفس الوقت جاء الفأر الصغير ، ورأى ما حدث ، فبدأ على الفور فى قرض عقد الشباك ، وفى وقت قصير حرر الأسد من الشباك.

مكـــــة

مكة هى البلد التى ولدت فيها و كبرت فيها هى وطـــنى ، أبى و أمى ولدوا أيضا فيها ، أجدادى الذين يذكــرون أســماء آبائهم باحترام ، العظماء الذين نقرأ اسـماءهم فـــى الـتاريخ دفنوا جميعا فى هذه البلد ، الطبــيعة الــتى تمــتد مناظرها الجميلة فى كل ناحية و الكتــب التى تربى عليها عقلى و اللغة التى نقرأ بها الكتب ، أخى و أختى و أصدقائى وأمى العظيمة التى أنا فرد فيها .

و الخلاصة كل ما أراه وما أحبة كله جزء من و طـــنى ، اننى لم أكبر بعد بشكل كاف وعندما أصل الـــى السن القانونى سيكون لى أعمال هامة أؤديها الى وطنى .

جمعيـــة الهـــلال الأحمـــــر

مـــنذ مائـــة عـــام تقريـــبا كان كاتب من أهالى سويســـرا قـــد كتب كتاباً صغيراً عن الوضع المزرى لجـــرحى إحدى الحروب ، واقترح فى هذا الكتاب أن يتطوع من بين الناس جماعات حتى يسرعوا بمساعدة الجـــرحى و مرضى ميادين الحرب، وكان اقتراح هذا الكاتـــب ســـبباً فى أن تتشكل جمعية لانقاذ جرحى و متضـــررى الحـــرب و هذه الجمعية هي النواة الأولى للجمغـــية الدولية للصليب الأحمر التى تسمى فى بلدنا جمعية الهلال الأحمر .

الأعـــــمى

كـــان أعمى يسير فى ليلة مظلمة حاملاً فى يده
مصباح و جرة على كتفه ، فوصل اليه فضولى وقال:
أيهــا الجــاهل اللــيل والــنهار لديك سواء ، والنور
و الظلمـــة في عينيك سيان ، ما فائدة هذا المصباح ؟
ضحك الأعمى و قال : هذا المصباح ليس من أجلى
ولكن من أجل جاهل مثلك أعمى القلب حتى لا يقترب
منى و يكسر جرتى .

عيد النيروز

يجتمع الناس يوم النيروز انتظارا لحلول ساعة التحويل حول سفرة يسموتها سفرة السبع سينات ، و المقصود من ساعة التحويل هى اللحظة التى تنتقل فيها الكرة الأرضية الى برج الحمل ، حيث يبدأ الربيع وبعبارة أخرى السنة الجديدة .

ما هى سفرة السبع سينات ؟

هى مائدة يجمعون عليها أشياء قابلة للأكل وغير قابلة للأكل إسم كل واحد منها يبدأ بحرف السين مثل التفاح - الخل - السماق - الخضرة - الثوم - السنبل - السكة ...... الخ

ويضعون بالإضافة اليها على المائدة نسخة أيضا من القرآن الكريم ، قليلاً من الماء فى اناء ، مرآة ، عدداً من الشمع ، حلويات مختلفة وصور أشخاص من أفراد الأسرة يكونون فى سفر .

فى سفرة السبع سينات الماء رمز للحياة ، و المرآة رمز للتواضع ومعرفة الذات ، ولكن القرآن الكريم فهو سنة جاءت مع الإسلام ، ويمكن أن نقول أن سفرة السبع سينات النوروزية شبيهة بشجرة ينظمها المسيحيون يوم مولد المسيح ويسمونها شجرة عيد الميلاد .

فى الســـوق

أمـــس ذهبت أنا وسهيل الى السوق ، كان لدى سـهيل عشـر تومانات ولكن ليس لدى نقود ، أشترى شـنطة من السوق ، و لكن لم تكن كبيرة ، سهيل دفع فقـط سبع تومانات وبقى معه تومان واحد ، كم ساعة ظللـتم فى السوق ، ظللنا هناك ساعتين ، ولكن لم نعد الى المنزل قبل الظهر .

مشـــــهـــــد

ذهبت العام الماضى الى مشهد ، و مكثت خمسة أيـــام عـــند أخى ، وعندما ذهب صباحاً الى الإدارة ، ظللت وحيداً بالمنزل لمدة ساعة ، وبعد الظهر خرجت من المنزل ، ورأيت المدينة ، و ذهبت هنا وهناك لمدة ساعتين أو ثلاثة ، و اشتريت من السوق كتاباً ، وبعد الظهـــر أنهـــى أخى عمله وعدت الى البيت سريعاً ، وعندما خرجنا من البيت تناولنا الغذاء فى أحد المطاعم ثم خرجنا من المدينة .

زيـــارة أوربـــــا

الأسبوع الماضى قال صديقى انك قد ذهبت الى

أوربا هل هذا صحيح أنك قد سافرت الى أوربا ؟ نعم

لـــم أسافر الى أوربا ، أخى حسن هو الذى ذهب الى

أوربا وقد سافر الشهر الماضى ، لم يكن قد رأى أوربا

من قبل ، وقد ذهب الى ايطاليا أولاً ومن هناك تنزه ،

فى روما و الفاتيكان ثم توجه إلى فرنسا .

الصيـــد

قـــال عمـــى أمس انه سيذهب للشمال للصيد ،

وســـيكون معه ابنه محمود ، وسيخرجون فى الصباح

الباكر من المنزل ، و سيمكثون هناك ست ساعات فى

الصـــيد و سيصلون الى قرية بعيدة و سيصطادون فى

مكان جيد جداً .

الفــــأر و القــــــط

اذا كان لديك عقل .. تعال واستمع الى قصة الأسد و الفأر.

احكى لك قصة .. تظل حيرانا فى معناها.

أيها العاقل و العالم .. أقص لك قصة الفأر والقط.

فاســـتمع الى قصة الفأر و القط المنظومة مثل الدر المنظوم.

كمـــا قضـــى الفلـــك فإنـــه كيـــان هـــناك قط سمين

بمدينة كرمان بطنه مثل طبل الطبالين وصوته مثل أسد* زائر

يخشاه كل شخص من صوته عند الزئير .

ايـــــــران

مســاحة دولـــة ايــران فى حدود واحد ونصف مليون كيلومتر مربع (سابع دولة فى العالم) وتقع فى نصــف الكرة الشمالى ونصف الكرة الشرقى فى قارة آســيا و فى القسم الغربى لصحراء ايران و هى جزء من دول الشرق الأوسط .

جيران ايران وحدودهم المشتركة معها مع ايران عــبارة عــن :. آذربــيجان (فــى حدود ۷۰۰ كم) آرمنســتان (٤٠كــم) تركمنســتان (ألــف كم) أفغانستان (ألف كم) پاكستان (۱٥۰۰ كم) بحر الخرز ، بحر عمان ، الخليج العربى .

عملـــة ايران الريال وكل عشرة ريالات تعادل تومـــان وكل سبعة آلاف ريال تعادل دولار أمريكى ، مستوى الانتاج الوطنى فى سنة ۱۳۷٥هـــ .ش تقريباً مبلغ ۲۲۹,۹۲۲ ميليار ريال ، ومساهمة كل قسم منها فـــى الانتاج الوطنى عبارة عن : الزراعة ، البترول ، الصناعات و المعادن و الخدمات ،

القـوى العاملــة للدولــة فى حدود ١٦ مليون شخص، عدد العاطلين فى الدولة واحد و نصف ميليون شخص.

الزراعـــــــة

أهــم المحاصــيل الزراعية عبارة عن : القمح الشــعير ، الخضروات ، الحبوب ، الفاكهة ، القطن ، الطباق ، التمر ، الأرز ، الذرة ، الشاى ، المحاصيل الزراعــية (البطيخ – الشمام – الخيار – البادنجان) الكتان – الحمضيات (الليمون – النارنج – البرتقال) قصب السكر – البنجر و التى تنتج من مناطق مختلفة فى ايران .

تنتشـــر في اماكن مختلفة فى أشكال متفرقة أو مجمعـــة تربـــية الحـــيوان و يهتم بها أكثر خاصة فى خراسان و المحافظة الوسطى و آذربيجان و كردستان و فـــارس ، ويوجـــد الأبقار و العجول و الجاموس و الأغنام و الطيور و الماعز .

كان عدد الحيوانات الحية في سنة ١٣٧٢هـــ.ش : أغـــنام (٣٧ مليون رأس) الماعز (١٨ مليون رأس) الأبقار و العجول (٥ مليون رأس) .

المعادن و الصناعـــات

أهـــم المعادن الفلزية وغير الفلزية عبارة عن : الفحـــم و الحجـــر ، الـــنحاس ، الحديـــد ، الفضة ، الرصــــاص ، الملح ، الجص ، الرمل لكن الصناعات هى صناعةالصلب و صهر الحديد التى بدأت فى مدن الأهواز و أصفهان و هذه الصناعات تطورت فى دولة ايـــران لتصـــل الـــى المستوى العالمى ، البترول من الصـــناعات التى لإيران تاريخ طويل معها وهى الآن تـــتم جمـــيع الأمـــور المرتـــبطة بمراحل الأستخراج و التكرير بيد متخصصين ايرانيين .

الصـــناعات البترولـــية تـــتم فـــى المجـــتمع البتروكيميائى فى شيراز و عبادان و خارك و الفاربى.

مـــن أهم الانتاج الصناعى للدولة الزيت النباتى و السكر و اللبن و فرش السيارات و السجائر و أنواع البلاســتيك و زيـــت المحـــرك و مســـاحيق الغسيل و الصـــابون و الكارتون و الورق و زجاج الأكواب و الأدوات الصحية و الأوانى الصينية و السيراميك و المواقـــد الكهربائية و الثلاجات و المكانس الكهربية و ماكيـــنات غســـل الملابـــس و الهاتف و التليفزيونات

الملونة و الأبيض و الأسود وسيارات الركوب و النقل و الجــرارات والأتوبيســات والسيارات الميني باص و الجيب

مــن أهم الصناعات الوطنية و المحلية صناعة الســجاد و الكلــيم وصــناعات الفخــار و الفضيات و الحفر على الخشب

الكلب الطمـــاع

ذات يوم خطف كلب قطعة لحم من دكان جزار

وفــر ووصل فى طريقه الى جسر ، وعند مروره من

فوق الجسر رأى صورته فى الماء فظن أن كلباً آخراً

يمسك أيضاً بقطعة لحم فوضع الكلب قطعة لحمه على

الجسر ، و قفز فى الماء ولكن لم يكن

فــى المــاء كلب آخر ، سبح الكلب وخرج من الماء

ليحمل قطعة لحمه من فوق الجسر ولكن لم يجدها لأن

كلباً آخراً كان قد عثر عليها وفر .

الراعـــــى و الذئـــب

كـــان هناك راعى يسوق أغنامه كل يوم للرعى بالجبال القريبة من قريته ،كان يستمتع بخداع القرويين ولهـــذا السـبب كـــان كلمـــا وصـــل الـــى الجـــبل صـــاح : جـاء الذئب ! جاء الذئب ! وكان القرويون يســارعون لمساعدته ولكن لا يوجد ذئب و أدركوا أن الراعى قد كرر مزاحه أكثر من مرة .

وذات يـــوم هـــاجم الذئـــب الأغنام وبدأفى قتل الأغنام صاح الراعى بصوت عالٍ : جاء الذئب . لكن هذه المرة لم يأت أحد لمساعدته فقد ظن القرويون أن الراعى يكذب مرة أخرى ، ولم يستطع الراعى الكذاب أن يقوم بعمله بمفرده ، وقتل الذئب كثيراً من الأغنام .

الشيــخ و أبنـــاؤه

كان لدى شيخ ثلاثة أبناء ، يقضون أغلب وقتهم

فى نزاع وكان الأب ينصحهم دائماً بأن يتراحموا فيما

بينهم ولكن لم يهتموا بكلامه .

ذات يــوم صــاح الشيخ على أولاده ، وعندما

جــاءوا أشار اليهم بحزمة من الحطب وطلب من كل

واحــد منهم أن يكسر حزمة الحطب وسعى كل واحد

من الأبناء بكل جهدة ولم يوفق و يكسر الحطب ، هنا

فك الأب حزمة الحطب واحدة واحدة فقام أبناؤه بالعمل

بسهولة عندئذ نظر الشيخ الى أبنائه وقال :

انظــروا يا أبنائى كيف تحققت النتيجة العظيمة

فــى الاتحــاد ، فلو عشتم متحدين فلن يستطع أحد أن

يصــيبكم بــأذى ولكن اذا تنازعتم وتفرقتم فسيصيبكم

جميعا بالضرر .

كنـــــز الفــــلاح

كان لفلاح عجوز ثلاثة أبناء ، لم يكونوا يقومون بأى عمل وقضوا عمرهم هباءً ، وكان الفلاح قلقاً جداً مـــن هـــذا ، وعـــندما سقط الفلاح فى فراش الموت استدعى أبناءه وقال لهم : أبنائى سأقول لكم سراً هاماً فـــى الملك الذى سأتركه لكم ارثاً ، كنز عظيم مختفى تحت الأرض ، صاح أبناء الفلاح فى سعادة : أين هذا الكـــنز ؟ قـــال الفلاح العجوز : لا أعرف مكانه بدقة ويجب أن تحفروا كل المزرعة لايجاده و مات الفلاح بعد هذا القول .

وبعد موت الأب شرع الأبناء فى العمل بالفأس و الجـــاروف علـــى أمـــل العثور على الكنز ، وقلبوا الأرض كلها لكن لم يجدوا كنزاً ، ولما لم يجدوا الكنز زرعـــوا الأرض و انتظروا على أمل محصولها وعند الحصـــاد نالوا محصولاً وكان المحصول وفيراً جداً ، ولأنهـــم على أمل الحصول على الكنز كانوا قد حرثوا الأرض جيداً ، ونال الأبناء نقوداً كثيرة ببيع المحصول وفهمـــوا عـــندئذ أن مقصـــود أبيهم العاقل من الكنز المختفى كان العمل و الجهد .

القاضـــى العاقـــل

كــان لدى رجل كيس نقود فى منزله وذات يوم فقد كيس نقوده فذهب للقاضى شاكيا .

فحدس القاضى بأن أحد خدم هذا الرجل قد سرق النقود ، فأحضر جميع خدم هذا الرجل ، و أعطى كل واحد منهم قطعة من الخشب متساوية فى الطول وقال لهـم : اذهبوا الآن الى منازلكم و غداً تعالوا الى هنا و خشـبة الرجل الذى سرق ستطول بمقدار شبر عن خشبة الآخرين ، خاف أحد الخدم الذى سرق النقود ، وخشـــى أن يعرف ، وبناء على ذلك عندما وصل الى المـــنزل قصر قطعة الخشب بمقدار شبر ، وفى اليوم الـــتالى حضـــر جميع الخدم عند القاضى فقال لهم أن يظهـــروا أخشـــابهم ، فقاس القاضى الأخشاب وعرف المـــتهم بســـرعة ، فعاقب القاضى على الفور اللص و أرسله الى السجن .

أديان العرب قبل الاسـلام

فـي الحجـاز كانت مكة و المدينة نقطة اتصال للـتجارة للهند و مصر و الشام و اليمن و كانت تعقد أسـواق مكة بعضها موسمي و بعضها دائم ، وكانت المخـازن مملـوءة بالبضائع و معاملات المسافرين و البائعيـن و المشـترين تعطي لهذه المدينة رونقاً ، وكـان سـوق عكاظ و تجمع الشعراء فى هذا السوق علامـة على ما يحياه أهالى هذه المدينة من حياة أكثر رفاهية .

وقـد اسـتفادت قريش بمرور الأيام عن القبائل الأخرى وقد انعقدت لها الرئاسة فى مكة .

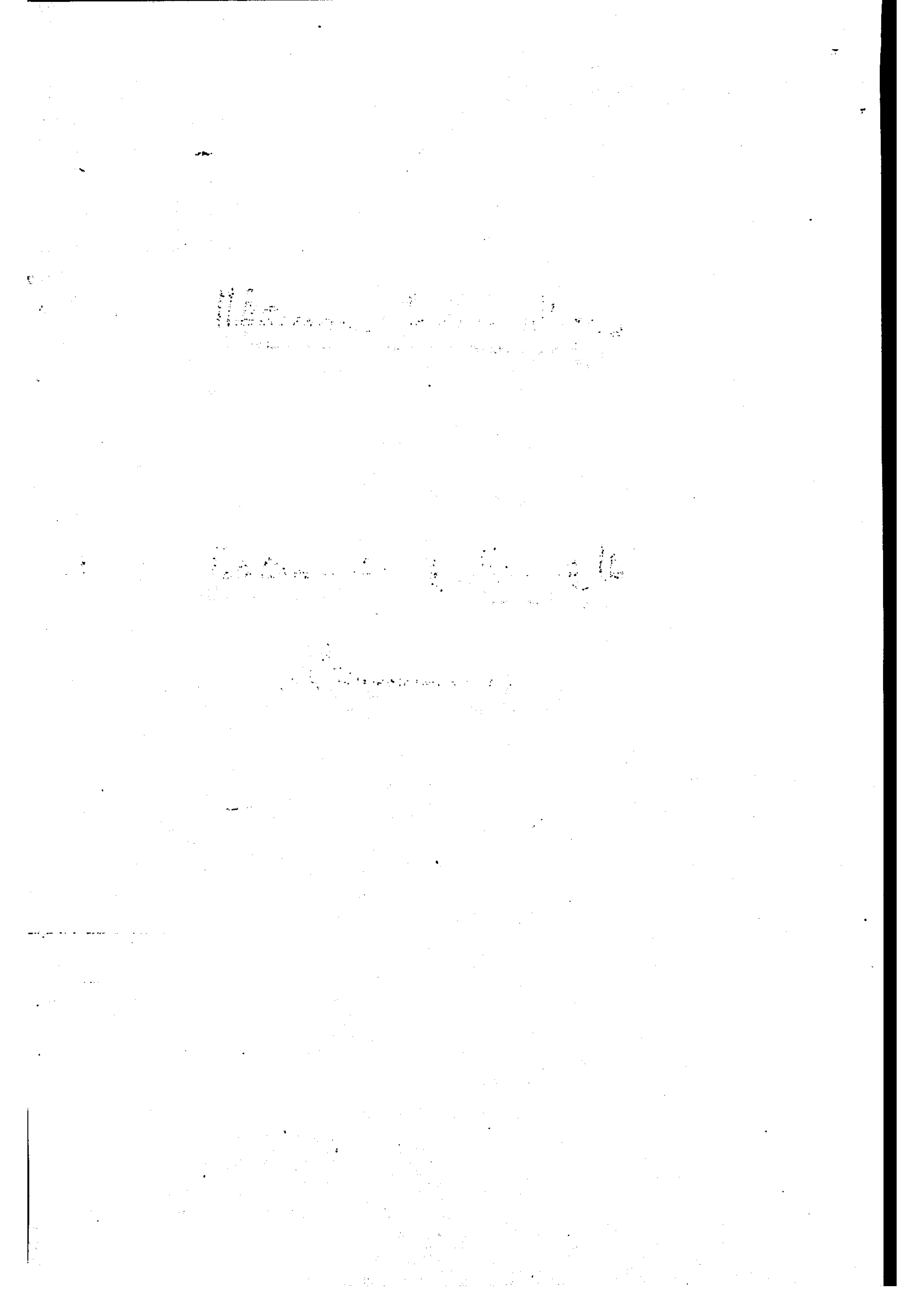
كانـت عـبادة الأصـنام هى دين أغلب أهالى شـبه الجزيـرة العربـية قبل الاسلام ، وكانت عبادة الحجـر احـدى مظاهر عبادة الأصنام ، وكان صنم عـزى ثلاثـة أشـجار يقع بين مكة والطائف و التى يدعونهـا نخلة ، وقد اجتث خالد بن الوليد الشجرة من أصلها ، وكان الصنم الأكبر لمكة و قريش هبل

وكانـــت عـــبادة الأرواح الشريرة مثل الجن و الغــول و العفريت أيضا شائعة فى مناطق مختلفة فى شبه الجزيرة .

ولو تركنا عبادة الأصنام فقد شاعت أديان إخرى مثل اليهودية فى اليمن و خيبر و يثرب و وادى القرى وكانـــت قبائل تغلب و غسان و قضاعة فى الشمال و أرض اليمـــن فى الجنوب مسيحية ، كما شاعت تعاليم الصابئة في حران وشمال العراق .

الفصل السادس

المصادر و المواد الأصلية

آ

المصدر	المادة الأصلية	الترجمة
آبادان	آبادان كن	أن يعمر
آبادكردن	آبادكن	أن يعمر
آبادان شدن	آبادان شو	أن يعمر
آبادان گرديدن	آبادان گرد	أن يعمر
آبادآن گشتن	آبادان گرد	أن يعمر
آبادانيدن	آبادان	أن يعمر
آب خوردن	آب خور	أن يشرب
آتش فروختن	آتش فروز	أن يشعل النار
آتش زدن	آتش زن	" " "
آراستن	آرا	أن يزين
آراميدن	آرام	أن يستريح
آزاردن	آزار	أن يعاقب
آزردن	آزر	" " "
آزمودن	آزما	أن يجرب – يمتحن
آسايیدن = آسودن	آسا	ان يستريح
آشاميدن	آشام	أن يشرب – يحتسى
آشفتن – آشوفتن	آشوب	أن يضطرب
آشكارا كردن	آشكارا كن	أن يظهر
آشنا كردن	آشنا كن	أن يسبح

آغازيدن	آغاز	أن يبدأ
آغوشيدن	آغوش	أن يحتضن
آفريدن	آفرين	أن يخلق
آكندن	آكن	أن يملأ
آگـــاهانيدن	آگـــاه	أن يعلن
آمادة كردن	آمادة كن	أن يهيئ- يستعد
آمدن	آ	أن يأتى
آمرزيدن	آمرز	أن يرحم
آموختن = آموزيدن	آموز	أن يتعلم
آميختن	آميز	أن يخلط - يمزج
آوار كردن	آواركن	أن يخرب
آوردن	آور - آر	أن يحضر
آميختن	آميز	أن يعلق

أ

اباكردن	اباكن	يأبى
اتوكردن	اتوكن	أن يكوى
اتوكشيدن	اتوكش	" " "
ازبرداشتن	ازبردار	أن يسترجع
ازبردانستن	ازبردان	" " "
ازدست داذن	ازدست ده	أن يفقد
ازدست رفتن	ازدست رو	" " "
استادن = ايستادن	ايست	أن يقف

اشتابیدن – شتابیدن	شتاب	أن يسرع
افتادن	افت	أن يقع
افراشتن	افراش	أن يفـ ش
افروختن	افروز	أن يشعل
افشردن	افشر	أن يعصر
انباردن – انباشتن	انبار	أن يملأ
انجامیدن	انجام	أن ينتهي – أن ز
انداختن	انداز	أن يرمي
انگیختن	ان	أن يثير

ب

بارخواستن	بارخواه	أن يستأذن
باردادن	بارده	أن يثمر
باریدن	بار	أن تمطر
بازداشتن	بازدار	أن يمنع
بازماندن	بازمان	أن يتقهقر
بافتن	باف	أن ينسج
بخشیدن	بخش	أن يمنح
برابری کردن	برابری کن	أن يساوی
برچیدن	برچین	أن يلتقط – يجمع
برداشتن	بردار	أن يرفع
برگزیدن	برگـز	أن يختار
برگشتن	برگرد	أن يرجع

بستن	بند	أن يغلق
بس كردن	بس كن	أن يلتقى
بلعيدن	بلع	أن يبلع
بوسيدن	بوس	أن يقبل

پ

پاريدن – پريدن	پر	أن يطير
پاشيدن	پاش	أن ينثر
پاكيدن	پاك	أن يطهر
پاليدن	پال	أن ينظف – أن يكرر
پختن	پز	أن يطبخ
پذيرفتن	پذير	أن يقبل
پراكندن	پراك	أن ينثر
پروردن	پرور	أن يربى
پناهيدن	پناه	أن يلجأ

ت

تابيدن	تاب	أن يتحمل – أن يضئ
تاختن	تاز	أن يهاجم
تافتن	تاب	أن يضئ
تراشيدن	تراش	أن يقص
ترسيدن	ترس	أن يخاف
تركانيدن	تكان	أن يتحرك
توانستن	توان	أن يستطيع

جـ

جستن	جه	أن يقفز
جنبيدن	جنب	أن يتحرك
جنـگيدن	جنگ	أن يحارب
جوشيدن	جوش	أن يغلى
جويدن	جو	أن يقرض

چـ

چرخيدن	چرخ	أن يدور
چسبيدن	چسب	أن يلصق

خ

خريدن	خر	أن يشترى
خشكيدن	خشكـ	أن يجفف
خنديدن	خند	أن يضحك
خوابيدن	خواب	أن ينام
خوردن	خور	أن يأكل
خواستن	خواه	أن يرغب
خواندن	خوان	أن يقرأ

د

دادن	ده	أن يعطى
داشتن	دار	أن يملك
داغ كردن	داغ كن	أن يحرق
دانستن	دان	أن يتعلم – يعلم
در آمدن	در آ.	أن يدخل
درخشيدن	درخش	أن يضيء
دركشيدن	دركش	أن يجذب – يتحرك
درگذشتن	درگذر	أن يموت
درگيرشدن	درگيرشو	أن يؤسر
درماندن	درمان	أن يعالج
دريافتن	درياب	أن يدرك
دريدن	در	أن يمزق
دزيديدن	دزد	أن يسرق
دميدن	دم	أن يتنفس
دوختن	دوز	أن يخيط – يحيك
دويدن	دو	أن يجرى
ديدن	بين	أن يرى

ر

راندن	ران	أن يقود
ربودن	ربا	أن يخطف – يسرق

رسیدن - رساندن	رس - رسان	أن یصل - أن یوصل
رفتن	رو	أن یذهب
رقصیدن	رقص	أن یرقص
رقم زدن	رقم زن	أن یکتب- ینقش
رنجیدن	رنج	أن یصب

ز

زائیدن	زای	أن یلد
زاریدن	زار	أن یؤذی
زدن	زن	أن یضرب
زرکشیدن	زرکش	أن یُذهب
زن کردن	زن کن	أن یتزوج
زن گفتن	زن گیر	" "
زیستن	زی	أن یعیش

ژ

ژست	ژست ده	أن یرتب نفسه

س

سپردن	سپر	أن یودع
ستودن	ستا	أن یمتدح
سر آمدن	سرآ	أن یتم
سرودن	سرا	أن یغنی
سوختن	سوز	أن یحرق

سیر آمدن	سیر آ	أن یشبع
سیلی زدن	سیلی زن	أن یلطم

ش

شتابیدن	شتاب	أن یسرع
شتافتن	شتاب	" " "
شخم کردن	شخم کن	أن یحرث
شدن	شو	أن یصبح
شستن	شوی	أن یغسل
شکافتن	شکاف	أن یکسر – یفصل
شکستن	شکن	أن یکسر
شمردن	شمر	أن یحسب
شناختن	شناس	أن یعرف
شنیدن	شنو	أن یستمع

ص

صدا گرفتن	صداگیر	أن یتنهد
صف کشیدن	صف کش	أن یصطف

ض

ضبط کردن	ضبط کن	أن یحفظ

ط

طرح ريختن   طرح ريز   أن يخطط

طعنه زدن   طعنه زن   أن يطعن

ظ

ظن بردن   ظن بر   أن يظن

ع

عادت كردن   عادت كن   أن يدمن

عكس گرفتن   عكس گير   أن يصور

غ

غار غار كردن   غار غار كن   أن ينعق

غصه دادن   غصه ده   أن يحزن

غلتيدن - غلطيدن   غلت - غلط   أن يتدحرج

ف

فحص كردن   فحص كن   أن يفحص

فخيدن   فخم   أن يحلج

فرسيدن   فرارس   أن يحل

فراموش كردن   فراموش كن   أن ينسى

فرمودن   فرما   أن يأمر

فروختن   فروش   أن يبيع

فريب خوردن	فريب خور	أن يخدع
فرودن – افزودن	فزا – افزا	أن يزيد
فشارون	فشار	أن يضغط
فكندن	فكن	أن يرمى
فهميدن	فهم	أن يفهم

ق

قدم نهادن	قدم نه	أن يخطو
قصه گفتن	قصه گو	أن يقص

ک

كاستن	كاه	أن ينقص
كاشتن– كاريدن	كار	أن يزرع
كردن	كن	أن يعمل
كشيدَن	كش	أن يسحب
كُشتن	كش	أن يقتل
كندن	كن	أن يحفر
كوبيدن	كوب	أن يسحق
كوفتن	كوب	أن يدق

گ

گذا شتن	گذار	أن يمر – أن يقر
گذ شتن	گذر	أن يمر

گذر داشتن	گذر دار	أن يعبر
گرفتن	گير	أن يأخذ
گريستن	گرى	أن يبكى
گريختن	گريز	أن يهرب
گزيدن	گز	أن يختار
گستردن	گستر	أن ينشر
گشتن	گرد	أن يصبح
گشودن	گشا	أن يفتح
گفتن	گو	أن يقول
گماشتن	گمار	أن يولى – يعين
گم شدن	گم شو	أن يضل

ل

لرزيدن	لرز	أن يهتز
لغزيدن	لغز	ان يهتز

م

ماندن	مان	أن يمكث
ماليدن	مال	يمسح
مردن	مير	أن يموت

ن

ناليدن	نال	أن يتألم
ناميدن	نام	أن يسمى
نوشتن	نويس	أن يكتب

نواختن	نواز	أن يلحن
نهادن	نه	أن يضع
نشستن	نشين	أن يجلس
نوشيدن	نوش	أن يشرب

و

واژگون كردن ،	واژگون	أن يقلب

هـ

هراسيدن	هراس	أن يخاف

ى

يافتن	ياب	أن يجد

المحتويـــــــات

الفصل الخامس